

ПРАВИЛНИК

за устройството и дейността на

Националния военен университет „Васил Левски“

Издаден от министъра на отбраната, обн., ДВ, бр. 63 от 17.07.2020 г., в сила от 15.07.2020 г., изм. и доп., бр. 26 от 30.03.2021 г., в сила от 30.03.2021 г., бр. 3 от 10.01.2025 г., в сила от 10.01.2025 г., бр. 109 от 16.12.2025 г., в сила от 16.12.2025 г.

Глава първа

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. С правилника се уреждат устройството и дейността на Националния военен университет „Васил Левски“, наричан по-нататък „университет“.

Чл. 2. (1) Университетът е структура на пряко подчинение на министъра на отбраната – държавно висше училище със седалище в гр. Велико Търново и има свое знаме, печат и празник – 26 ноември.

(2) Университетът е юридическо лице, което съставя, изпълнява, приключва и отчита бюджет.

Чл. 3. (1) Мисията на университета е да формира чрез обучение и възпитание личности и лидери за въоръжените сили на Република България, системата за сигурност и отбрана, други структури на държавната и местната власт и икономиката.

(2) Девизът на университета е „Времето е в нас и ние сме във времето“.

Чл. 4. Предметът на дейност на университета включва:

1. обучение на курсанти и военнослужещи за придобиване на висше образование на образователно-квалификационна степен „бакалавър“ в професионално направление „Военно дело“, в област на висшето образование „Сигурност и отбрана“ по специалности от регулираната професия „Офицер за тактическо ниво на управление“, както и по специалности от област на висшето образование „Социални, стопански и правни науки“, „Технически науки“ и „Сигурност и отбрана“;

2. обучение за придобиване на висше образование на образователно-квалификационните степени „бакалавър“ и „магистър“ по специалности от други акредитирани професионални направления;

3. (изм. – ДВ, бр. 26 от 2021 г., в сила от 30.03.2021 г.) обучение за придобиване на образователна и научна степен „доктор“ само по акредитирани професионални направления и специалности от регулираните професии и по

акредитирани докторски програми;

4. обучение за повишаване на квалификацията;

5. специализирано обучение, придобиване на квалификация и професионална подготовка на военнослужещи, цивилни служители, служители от други министерства и ведомства и на граждани при условия и по ред, определени с акт на министъра на отбраната;

6. извършване на научноизследователска и иновационна дейност и приложни изследвания;

7. развитие на издателска, спортна, културна и стопанска дейност, свързани с основната дейност на университета и реализацията на създаваните от него научноизследователски резултати и други обекти на интелектуалната собственост;

8. други дейности, предвидени в закон, в акт на Министерския съвет или възложени от министъра на отбраната.

Чл. 5. Постигането на мисията и предмета на дейност на университета се осъществява чрез:

1. формиране на ценностни ориентации и нагласи чрез единен учебно-възпитателен процес;

2. академично образование;

3. общо и специално военно обучение;

4. лидерско изграждане;

5. психо-физическа подготовка и спорт;

6. придобиване на ключови и специализирани компетентности;

7. научни и приложни изследвания.

Чл. 6. (1) Университетът провежда обучение на:

1. български граждани за придобиване на образователно-квалификационни степени „бакалавър“ и „магистър“ по акредитирани военни и граждански специалности, на образователната и научна степен „доктор“ и за придобиване и повишаване на квалификацията;

2. чуждестранни студенти, докторанти и специализанти съгласно българското законодателство;

3. чуждестранни военнослужещи и граждани въз основа на международни договорености.

(2) В университета може да бъде придобита научна степен „доктор на науките“ съгласно съществуващата акредитация за обучение в образователна и научна степен „доктор“ от Националната агенция за оценяване и акредитация (НАОА) при условията и по реда на Закона за развитието на академичния

състав в Република България (ЗРАСРБ).

Чл. 7. Университетът осигурява качеството на образованието и научните изследвания чрез вътрешна система за оценяване и поддържане на качеството на обучението и на академичния състав, която включва и проучване на мнението на обучаемите.

Чл. 8. (1) Университетът се ползва с академична автономия в съответствие с акта за създаването си и с разпоредбите на Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България (ЗОВСРБ) и Закона за висшето образование (ЗВО).

(2) Академичното самоуправление се изразява във:

1. изборност и мандатност на органите за управление с изключение на началника на университета;

2. (изм. – ДВ, бр. 26 от 2021 г., в сила от 30.03.2021 г.) правото да урежда свои дейности с вътрешни актове в съответствие с акта за създаване на университета, ЗОВСРБ, ЗВО, ЗРАСРБ, този правилник и други нормативни актове, регламентиращи дейността и законовите задължения на университета;

3. определяне на научно-преподавателския състав при условията и по реда на действащото законодателство;

4. правото за изграждане, притежаване, управление и ползване на материална база, необходима за дейността на университета;

5. правото на извършване на стопанска дейност, свързана с основната дейност на университета и реализацията на създаваните от него научноизследователски резултати и обекти на интелектуална собственост;

6. правото на сдружаване с други лица, както и на създаване на търговски дружества за целите на стопанската реализация на резултати от научни изследвания и обекти на интелектуална собственост със собствени средства по ред и условия, определени с акт на Министерския съвет, с изключение на случаите по чл. 23, ал. 6, т. 23;

7. правото на самостоятелно сключване на договори с потребители за извършване на научни и приложни изследвания, проектна и иновационна дейност, както и за повишаване квалификацията на специалистите с висше образование и/или за обучение в образователно-квалификационна степен (ОКС) „магистър“ с изключение на случаите по чл. 23, ал. 6, т. 23;

8. правото на сдружаване с български висши училища за осъществяване на съвместно обучение на студенти, докторанти и специализанти и обучение през целия живот;

9. правото на организиране на международно сътрудничество,

членуване в международни организации, сключване на договори за съвместна учебна дейност, както и на договори за съвместна научноизследователска, проектна и иновационна дейност и други форми на съвместна дейност с чуждестранни висши училища и организации, признати по законодателството на съответната държава, с изключение на случаите по чл. 23, ал. 6, т. 23;

10. право на сключване на споразумения с държавни и общински училища от системата на предучилищното и училищното образование за извършване на съвместна учебна дейност при спазване изискванията на ЗВО и на Закона за предучилищното и училищното образование; споразумението, както и промените в него влизат в сила след одобряване от министъра на образованието и науката.

Чл. 9. (1) Университетът издава диплома за завършена образователно-квалификационна степен на висшето образование, европейско дипломно приложение, диплома за придобита образователна и научна степен „доктор“, диплома за придобита научна степен „доктор на науките“, удостоверение за допълнително обучение или специализация и други основни документи в съответствие с действащата нормативна уредба в страната.

(2) Дипломата за завършена степен на висшето образование, европейското дипломно приложение, свидетелството за професионална квалификация и документ, удостоверяващ положението на студента или на докторанта с цел продължаване на обучението в друго висше училище, се издават без заплащане на такса.

Чл. 10. Националният военен университет „Васил Левски“ като структура на пряко подчинение на министъра на отбраната е част от въоръжените сили на Република България.

Глава втора

СТРУКТУРА И УПРАВЛЕНИЕ

Раздел I

Общи разпоредби

Чл. 11. (Изм. – ДВ, бр. 109 от 2025 г., в сила от 16.12.2025 г.) (1) Университетът включва в структурата си: командване, пряко подчинени на началника на университета длъжностни лица, основни, административни и обслужващи звена и курсантски подразделения, дислоцирани в гр. Велико Търново и гр. Шумен.

(2) Длъжностното разписание на университета се утвърждава от

министъра на отбраната по предложение на началника на университета въз основа на решение на Академичния съвет.

Чл. 12. (Изм. – ДВ, бр. 109 от 2025 г., в сила от 16.12.2025 г.) Командването се състои от началника на университета, заместник-началници, помощник-началници и помощник-ректор.

Чл. 13. Основни звена на университета са:

1. факултети;
2. департаменти;
3. институти.

Чл. 14. Чл. 14. (1) Административните звена на университета са:

1. отдели;
2. (изм. – ДВ, бр. 109 от 2025 г., в сила от 16.12.2025 г.) отделения/сектори;
3. служби;
4. секции;
5. учрежденски архив.

(2) (Отм. – ДВ, бр. 109 от 2025 г., в сила от 16.12.2025 г.).

Чл. 15. Обслужващи звена в структурата на университета са:

1. центрове;
2. сектори;
3. библиотеки;
4. лаборатории;
5. опитни станции;
6. издателски комплекси;
7. производствени и ремонтни бази;
8. спортни и други бази;
9. (изм. – ДВ, бр. 109 от 2025 г., в сила от 16.12.2025 г.) логистични формирания;
10. секции.

Чл. 15а. (Нов – ДВ, бр. 109 от 2025 г., в сила от 16.12.2025 г.) (1) Курсантски подразделения в състава на НВУ „Васил Левски“ са учебни формирания, в които се организира учебно-възпитателна работа с курсантите и военнослужещите в задочна форма на обучение.

(2) Курсантските подразделения са:

1. курсантски батальон – организационно обхваща няколко курсантски роти (батареи);
2. курсантска рота/батарея – организационно обхваща курсантските

взводове (от един и същи курс на обучение или от различни курсове за обучение);

3. курсантски взвод – организационно обхваща едно или повече класни отделения от един курс на обучение;

4. класно отделение – организационно обхваща курсанти от един и същи курс на обучение по една и съща специализация.

(3) Учебната единица за военнослужещите в задочна форма на обучение е класно отделение – организационно обхваща военнослужещи в задочна форма на обучение от един и същи курс на обучение по една и съща специализация.

Чл. 16. (1) Със заповед на министъра на образованието и науката и по предложение на министъра на отбраната в университета е създаден Професионален сержантски колеж за обучение на сержанти за придобиване на четвърта степен на професионална квалификация по Закона за професионалното образование и обучение.

(2) Професионалният сержантски колеж прилага разпоредбите на Закона за професионалното образование и обучение и Закона за предучилищното и училищното образование, доколкото в ЗОВСРБ не е предвидено друго.

(3) Професионалният сержантски колеж по ал. 1 е подчинен на началника на университета и ползва недвижими имоти, учебна база, административно и информационно осигуряване и преподавателски състав от университета при условия и по ред, определени със заповедта за неговото създаване.

(4) Преподавателският състав в колежа са инструктори-специалисти – военнослужещи или цивилни служители с образование и квалификация по съответната специалност.

(5) Държавните образователни стандарти, специалностите, учебните планове и програми и списъците за държавния план-прием на обучаващите се в Професионалния сержантски колеж в състава на университета се утвърждават от министъра на отбраната съгласувано с министъра на образованието и науката.

(6) Устройството и дейността на Професионалния сержантски колеж по ал. 1 се определят с правилник, издаден от министъра на отбраната.

Чл. 17. Органите за управление на университета са: Общото събрание, Академичният съвет и началникът на университета.

Чл. 18. Общото събрание и Академичният съвет се избират с мандат от четири години, който не се прекъсва с провеждането на частични избори, както

и при преобразуване на университета. Мандатите на допълнително избраните членове се прекратяват с изтичането на мандата на органа.

Чл. 19. (1) Общото събрание на университета се състои от представители на:

1. академичния състав – военнослужещи и цивилни служители на основен трудов договор;
2. административния персонал;
3. курсантите, студентите и докторантите от всички звена.

(2) Структурният състав и съотношението между отделните квоти на Общото събрание се определят от Академичния съвет в съответствие със ЗВО.

(3) Общото събрание се състои от 61 членове – представители на университета, по квоти, които се определят, както следва:

1. по ал. 1, т. 1 – по квотите за съответните основни звена от събранията на общностите на хабилитираните и нехабилитираните преподаватели в тях;

2. по ал. 1, т. 2 – от събранието на общността на управлението на университета;

3. по ал. 1, т. 3 – по квотите за съответните основни звена от събранията на общностите на курсантите, студентите и докторантите, обучаващи се в тях.

(4) Процедурата за избор на представители на курсантите, студентите и докторантите се определя в Правилника за организацията и дейността на Курсантско-студентския съвет.

(5) Събранията на общностите по ал. 3 се свикват по решение на Академичния съвет.

(6) Началникът и заместник-началниците на университета в случаите, когато не са хабилитирани лица, са членове на Общото събрание от квотата на административния персонал.

(7) При овакантяване на места в Общото събрание се извършва частичен избор за попълването им от съответната квота.

(8) Общото събрание на университета се свиква най-малко веднъж годишно от неговия председател по решение на Академичния съвет, по искане на началника на университета или на една четвърт от списъчния му състав.

(9) За свикването на Общото събрание членовете му се уведомяват от председателя (заместник-председателя) на събранието не по-късно от 7 дни преди датата на заседанието чрез писмена покана, към която се прилагат проектът на дневен ред и копие от материалите, предвидени за обсъждане.

(10) Общото събрание е редовно, ако до 30 минути след обявеното начало са регистрирани не по-малко от две трети от списъчния му състав.

(11) (Изм. – ДВ, бр. 26 от 2021 г., в сила от 30.03.2021 г.) При определяне на кворума на Общото събрание от списъчния състав се изключват лицата в отпуск при временна неработоспособност, поради бременност, раждане и осиновяване и за отглеждане на малко дете или в командировка извън страната. Общият брой на тези лица не може да бъде повече от една четвърт от списъчния състав на Общото събрание.

(12) При липса на кворум по ал. 10 заседанието се отлага с един час. Ако и тогава няма кворум, заседанието се отсрочва с една седмица.

(13) Заседанията на Общото събрание са открити за всички членове на академичната общност. Те се ръководят от неговия председател, а в негово отсъствие – от заместник-председателя.

(14) Общото събрание взема решения с обикновено мнозинство от присъстващите членове с изключение на приемането на проект на правилник за устройството и дейността на университета и измененията и допълненията в него, за което се изисква мнозинство по списъчния състав на Общото събрание.

(15) Общото събрание на университета:

1. избира за срока на мандата си с тайно гласуване председател и заместник-председател на Общото събрание измежду хабилитираните членове;

2. (изм. – ДВ, бр. 109 от 2025 г., в сила от 16.12.2025 г.) приема или изменя правилника за устройството и дейността на университета и чрез началника на университета го предлага за издаване от министъра на отбраната;

3. определя броя на членовете на Контролния съвет и избира с тайно гласуване за срока на мандата си председателя, заместник-председателя и членовете на Контролния съвет;

4. определя числеността, структурния състав и съотношението между отделните квоти на Академичния съвет и избира с тайно гласуване неговите членове;

5. обсъжда и приема годишния доклад на началника за състоянието на университета, както и заключителния отчет в края на мандата на Общото събрание;

6. приема правилник за дейността на Контролния съвет;

7. се представлява от неговия председател.

(16) За провеждане на изборите по ал. 15, т. 1 Общото събрание избира комисия, в която не могат да участват началникът на университета и неговите заместници, председателят и заместник-председателят на Общото събрание,

председателят, заместник-председателят и членовете на Контролния съвет.

Чл. 20. Орган за вътрешен контрол върху дейността на университета е Контролният съвет, който изпълнява своите функции съгласно ЗВО и правилник, приет от Общото събрание на университета.

Чл. 21. (1) Към университета се създава Съвет на настоятелите, който изпълнява своите функции съгласно ЗВО.

(2) Съветът на настоятелите се състои от 8 членове – дарители на университета, личности с активна обществена позиция, представители на работодатели, на съсловни, браншови и професионални организации, представители на студентския съвет, на общината, в която е седалището на университета, и на министъра на образованието и науката.

(3) Петима от членовете на Съвета на настоятелите се избират от Академичния съвет с мандат 4 години по предложение на началника на университета, а останалите трима се определят съответно от министъра на образованието и науката, от кмета на общината, в която е седалището на университета, и от Курсантско-студентския съвет.

(4) Не могат да бъдат членове на Съвета на настоятелите:

1. президентът, вицепрезидентът, народни представители, министри, заместник-министри, председатели на държавни агенции и техните заместници, членове на държавни комисии, изпълнителни директори на изпълнителни агенции и техните заместници, областни управители, заместник областни управители, общински съветници, кметове, кметски наместници, ръководители на държавни институции, създадени със закон или с акт на Министерския съвет, които имат функции във връзка с осъществяването на изпълнителната власт, и техните заместници;

2. членове на ръководни органи на политически партии;

3. членове на академичния състав и административния персонал на университета с изключение на лицата, заемали длъжността началник на университета.

(5) Съветът на настоятелите избира председател измежду своите членове.

Чл. 21а. (Нов – ДВ, бр. 3 от 2025 г., в сила от 10.01.2025 г.) Съветът на настоятелите дава становище по:

1. основни въпроси, свързани с развитието на университета;

2. проекта на бюджет на университета;

3. проекти за приемане, изменение и допълнение на правилника на университета;

4. проектите на заявките и предложенията по чл. 30, ал. 1, т. 4 и 12 от Закона за висшето образование за броя на приеманите за обучение студенти и докторанти и за размера на таксите за кандидатстване и за обучение;

5. годишния доклад за състоянието на университета, годишния доклад с финансовите и натуралните показатели на университета, годишния финансов отчет и отчета за изпълнението на приходната и разходната част на бюджета;

6. предложения за учредяване на стипендии от университета;

7. предложения за обновяване на учебните планове и програми, внесени от представители на работодателите.

Чл. 216. (Нов – ДВ, бр. 3 от 2025 г., в сила от 10.01.2025 г.) (1) Съветът на настоятелите заседава не по-малко от веднъж на три месеца.

(2) Съветът на настоятелите се свиква на заседание от председателя на съвета по негова инициатива, по искане на всеки от членовете или на началника на университета.

(3) Съветът на настоятелите приема правила за своята работа.

(4) Членовете на съвета на настоятелите не получават възнаграждение за дейността си.

Чл. 22. (1) Академичният съвет е орган за ръководство на учебната и научната дейност на университета.

(2) Академичният съвет се състои от 25 до 45 членове и включва представители на: академичния състав – военнослужещи и цивилни служители на основен трудов договор в университета, курсантите, студентите, докторантите и административния персонал. В Академичния съвет с право на глас участват и членовете на Съвета на настоятелите, като при определяне на кворума от списъчния състав се изключват тези от тях, които отсъстват от заседанието.

(3) Числеността на представителите на общностите в състава на Академичния съвет се определя в съответствие с предвидените в ЗВО минимални квоти за всяка една от тях.

(4) Право да свикват Академичния съвет имат началникът на университета, както и не по-малко от една четвърт от членовете му, изявили писмено желание за това. Предлагащите заседанието на Академичния съвет представят в писмен вид и проект на дневен ред.

Чл. 23. (1) Академичният съвет предлага на министъра на отбраната чрез началника на университета за утвърждаване:

1. длъжностното разписание на университета;

2. спомагателното длъжностно разписание на университета за

цивилни служители не повече от 20 % от щатния състав – за сметка на реализирани собствени приходи;

3. решенията за откриване, преобразуване и закриване на департаменти, катедри, научни секции, административни и обслужващи звена;

4. квалификационните характеристики по специалностите в професионално направление „Военно дело“;

5. учебните планове по специалностите в професионално направление „Военно дело“ съгласувано с министъра на образованието и науката.

(2) Академичният съвет прави предложение, внесено от началника на университета до министъра на отбраната, за откриване на процедури за заемане от военнослужещи на:

1. вакантни академични длъжности в университета при условията и по реда на ЗРАСРБ, като допълнителните изисквания за заемането им се определят в Правилника за прилагането на Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България (ППЗОВСРБ);

2. вакантни длъжности „преподавател“, „старши преподавател“, „инструктор“ и „старши инструктор“ в университета при условия и по ред, определени с акт на министъра на отбраната.

(3) Академичният съвет прави предложение, внесено от началника на университета до министъра на отбраната или оправомощено от него длъжностно лице, за:

1. назначаване на академични длъжности в университета на военнослужещи при условията и по реда на действащото законодателство;

2. назначаване на военнослужещи на длъжности „преподавател“, „старши преподавател“, „инструктор“ и „старши инструктор“ в университета при условия и по ред, определени с акт на министъра на отбраната;

3. освобождаване на военнослужещи от академични длъжности в университета в случаите и при условията и по реда, определени в ЗРАСРБ и в ЗВО.

(4) Академичният съвет прави предложение, внесено от началника на университета до министъра на отбраната, за:

1. утвърждаване на теми за редовна и задочна докторантура в университета;

2. откриване на процедури за прием на редовни и задочни докторанти в университета в рамките на утвърдения с акт на Министерския съвет брой при условията и по реда на действащото законодателство;

3. зачисляване за обучение на лицата, приети за редовни и задочни

докторанти по т. 2;

4. зачисляване на военнослужещи и цивилни служители в университета за докторанти чрез самостоятелна подготовка.

(5) Академичният съвет прави предложение до министъра на отбраната, който представя на министъра на образованието и науката за внасяне в Министерския съвет предложение за утвърждаване с акт на Министерския съвет на:

1. броя на приеманите за обучение в университета студенти и докторанти – от компетентността на Министерския съвет;

2. размера на таксите за кандидатстване и обучение на студентите и докторантите по т. 1;

3. (нова – ДВ, бр. 26 от 2021 г., в сила от 30.03.2021 г.) искане за включване на университета в списъка на изследователските висши училища.

(6) Академичният съвет:

1. приема стратегия и планове за развитие на университета, които се утвърждават от началника;

2. приема правилник за атестирането на академичния състав;

3. по предложение на началника на университета избира заместник-началник по учебната и научната част за назначаване и освобождаване от министъра на отбраната;

4. приема годишния отчет на началника за резултатите от дейността на университета, годишния доклад с финансовите и натуралните показатели на университета, както и резултатите от функционирането на вътрешната система за управление на качеството;

5. ежегодно приема бюджета на университета и контролира неговото изпълнение;

6. определя структурния състав и съотношението между отделните квоти на Общото събрание, както и организацията за избора на неговите членове;

7. приема проекти на квалификационни характеристики и учебни планове на специалностите по акредитираните професионални направления в университета;

8. приема документация за обучение по акредитираните докторски програми в университета;

9. (доп. – ДВ, бр. 109 от 2025 г., в сила от 16.12.2025 г.) приема административна и учебна документация на курсове за следдипломна квалификация за военнослужещи и цивилни служители;

10. приема норматива за учебната натовареност на академичния състав;
11. приема правилници, правила, нормативи и други документи за определени дейности на университета;
12. приема правилник за своята дейност;
13. (изм. – ДВ, бр. 109 от 2025 г., в сила от 16.12.2025 г.) обсъжда проект на правилник за устройството и дейността на университета или проект за изменения и допълнения в него и ги предлага на Общото събрание на университета;
14. обсъжда правилник за организацията и дейността на Курсантско-студентския съвет в университета;
15. взема решения за отправяне на искане за откриване на процедури за оценяване и акредитация;
16. (изм. – ДВ, бр. 26 от 2021 г., в сила от 30.03.2021 г.) избира ръководството и състава на атестационната комисия на университета;
17. утвърждава решенията на съветите на основните звена по чл. 31, ал. 3, т. 2 и чл. 40, ал. 7, т. 1;
18. взема решение за предлагане на министъра на отбраната за продължаване заемането на длъжност, за която се изисква хабилизация, от военнослужещи с военно звание „полковник“ или висше офицерско звание до навършване на пределна възраст по чл. 160, ал. 3 от ЗОВСРБ;
19. взема решение по § 11 от преходните и заключителните разпоредби на ЗВО;
20. присъжда почетното звание „доктор хонорис кауза на НВУ „Васил Левски“ на български и чуждестранни граждани;
21. избира членове на Съвета на настоятелите;
22. взема решения за сключване на споразумения по чл. 8, ал. 2, т. 10 и определя реда за съгласуване на проектите на училищни учебни планове и на учебни програми по учебните предмети и/или модули от профилираната, професионалната и специализираната подготовка в тези случаи;
23. взема решения след съгласуване с министъра на отбраната за:
 - а) сдружаване с български и чуждестранни висши училища за осъществяване на съвместно обучение в професионално направление „Военно дело“, провеждане на съвместна научноизследователска и иновационна дейност и на приложни изследвания в областта на отбраната;
 - б) откриване на звена в чужбина, включително на подразделения на университета в чужбина;
 - в) сдружаване с други лица, както и за създаване на търговски

дружества за целите на стопанската реализация на резултати от научни изследвания и обекти на интелектуалната собственост, при условията и по реда на ЗВО в сферата на отбраната и професионално направление „Военно дело“;

г) организиране на международно сътрудничество, сключване на договори и членуване в международни организации в сферата на отбраната и професионално направление „Военно дело“;

24. взема решения за:

а) сдружаване с български и чуждестранни висши училища за осъществяване на съвместно обучение на студенти, докторанти и специализанти, на учебна дейност и обучение през целия живот и на образователен франчайз извън професионално направление „Военно дело“;

б) сключване на договори за съвместна научноизследователска, проектна и иновационна и други форми на съвместна дейност с чуждестранни висши училища и организации, признати по законодателството на съответната държава, извън сферата на отбраната и професионално направление „Военно дело“;

в) сдружаване с други лица, както и за създаване на търговски дружества за целите на стопанската реализация на резултати от научни изследвания и обекти на интелектуалната собственост, при условията и по реда на ЗВО извън сферата на отбраната и професионално направление „Военно дело“;

г) организиране на международно сътрудничество, сключване на договори и членуване в международни организации извън сферата на отбраната и професионално направление „Военно дело“;

д) (нова – ДВ, бр. 26 от 2021 г., в сила от 30.03.2021 г.) учредяване на спортен клуб по чл. 43, ал. 1, т. 1 от Закона за физическото възпитание и спорта и приема правилник за организацията и дейността му;

25. определя размера на възнаграждението на привлечени без конкурс хонорувани и гост-преподаватели и на изявени специалисти от практиката, на които е възложена преподавателска дейност;

26. номинира кандидати за членове на Акредитационния съвет и постоянните комисии на Националната агенция за оценяване и акредитация и на други органи и организации;

27. предлага на началника на университета отпускане на стипендии за сметка на собствени приходи на курсанти, студенти и докторанти за значими постижения в научноизследователската, спортната или художествено-творческата дейност;

28. взема решение за изплащане на допълнителни възнаграждения за образователна и научна степен „доктор“ или научна степен „доктор на науките“ в съответствие с акт на министъра на отбраната във връзка с чл. 214, ал. 2 от ЗОВСРБ при следните условия:

а) допълнителното възнаграждение се изплаща на лицата, които заемат академична длъжност или ако такава степен се изисква за заемане на длъжността – от реализирани собствени приходи;

б) извършва се по ред, определен в правилник, приет от Академичния съвет.

29. ежегодно приема бюджети на основните звена в частта им, касаеща научноизследователска дейност, развитие и актуализиране на учебно-материалната база и издателска дейност;

30. ежегодно приема размера на средствата за финансиране на Курсантско-студентския съвет при спазване на изискванията на ЗВО.

Чл. 24. (1) Началникът на университета е военнослужещ, който може да е и хабилитирано лице. Той се назначава и освобождава от длъжност при условията и по реда на ЗОВСРБ. Неговите правомощия не се прекратяват с изтичане на мандата на Общото събрание.

(2) Началникът е пряк началник на целия личен състав на университета.

(3) Помощен консултативен орган на началника на университета е Ректорският съвет, чийто състав се определя от Академичния съвет по предложение на началника на университета. При своята работа съветът може да привлича и други членове на академичния състав и административния персонал.

(4) Началникът на университета може да създава по своя преценка и други нещатни помощни консултативни органи.

(5) В отсъствие на началника на университета задълженията му се изпълняват от определен от него с писмена заповед заместник-началник.

(6) Началникът на университета обявява със заповед поименния състав на Общото събрание, Контролния съвет и Академичния съвет.

Чл. 25. Началникът на университета:

1. упражнява правомощията на ректор по ЗВО и представлява университета пред всички органи и лица в страната и в чужбина;

2. по право е член на Академичния съвет и негов председател;

3. ръководи, организира и контролира цялостната дейност на университета;

4. сключва и прекратява трудовите договори/споразумения с

цивилните служители от академичния, административния и обслужващия състав, в това число и с назначените по допълнително разписание на длъжностите и спомагателно длъжностно разписание при условията и по реда на действащото трудово законодателство;

5. сключва допълнително споразумение с избраните на ръководни длъжности по Закона за висшето образование цивилни служители съгласно действащото законодателство;

6. назначава и освобождава избраните на ръководни длъжности по ЗВО военнослужещи от академичния състав съгласно действащото законодателство;

7. решава окончателно всички въпроси, свързани с приемането, преместването и отписването на курсантите, студентите, обучаващите се военнослужещи и специализантите, включително и с отстраняването на курсантите;

8. назначава за срок до 3 месеца на незаети изборни длъжности хабилитирани лица от академичния състав за временно изпълняващи длъжностите;

9. (изм. – ДВ, бр. 109 от 2025 г., в сила от 16.12.2025 г.) предлага за назначаване и освобождаване военнослужещи за заместник-началници и помощник-началници на университета при условията и по реда на Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България;

10. след решение на Академичния съвет предлага на министъра на отбраната или оправомощено от него длъжностно лице за назначаване и освобождаване от академични длъжности военнослужещи при условията и по реда на действащото законодателство;

11. след решение на Академичния съвет предлага на министъра на отбраната или оправомощено от него длъжностно лице за назначаване военнослужещи на длъжности „преподавател“, „старши преподавател“, „инструктор“ и „старши инструктор“ при условия и по ред, определени с акт на министъра на отбраната;

12. разпорежда се с бюджета на университета, контролира разработването му по източници на финансиране и направления на разходите и го представя за приемане по установения ред;

13. представя за утвърждаване на министъра на отбраната годишния план за дейността на университета;

14. подготвя и предлага за приемане от Академичния съвет годишен отчет за резултатите от дейността на университета, включващ резултатите от

функционирането на вътрешната система за управление на качеството, и годишен доклад с финансовите и натуралните показатели на университета;

15. издава заповед за състава на научните журита за оценяване на дисертационни трудове и на кандидати за академични длъжности по ЗРАСРБ за всяка отделна процедура;

16. разрешава ползването на отпуск за обучение, служебен или творчески отпуск при условия и по ред, определени в действащата нормативна уредба и колективния трудов договор;

17. при необходимост може да свиква колективните органи за управление на основните звена на университета;

18. организира подготовка на офицерите и поддържането на необходимата степен на бойната готовност в университета;

19. представя пред Общото събрание за обсъждане и приемане годишния доклад за състоянието на университета;

20. решава окончателно всички въпроси, свързани с административното и логистичното осигуряване и управлението на предоставените на университета недвижими имоти и движими вещи;

21. изпълнява и други функции, произтичащи от законите на страната и от решенията на Общото събрание и на Академичния съвет;

22. в случай че е хабилитирано лице, изпълнява възложената му академична натовареност съгласно правилника, регламентиращ учебната дейност в университета;

23. в случай че е хабилитирано лице, участва в работата на съвет на първично звено в неговото професионално направление и може да бъде избран в състава на съответния съвет на основно звено;

24. отчислява от обучение докторантите, придобили право на защита, и тези, които не се допускат до защита, въз основа на решение за отчисляване на факултетния съвет;

25. извършва преглед на системата за управление на качеството на обучение най-малко веднъж годишно;

26. ръководи разработването на плана за бойна и мобилизационна готовност на университета и планове за ускорено обучение при привеждането му в готовност за работа във военно време;

27. предлага обсъдения в Общото събрание проект на правилник за устройството и дейността на университета или проект за неговото изменение и допълнение за издаване от министъра на отбраната;

28. обявява конкурси за заемане на академичните длъжности „главен

асистент“, „доцент“ и „професор“ и на длъжността „старши преподавател“ за цивилни служители;

29. обявява вакантните академични длъжности „асистент“ и вакантните длъжности „преподавател“ за цивилни служители;

30. предлага на Академичния съвет създаване, преобразуване или закриване на департаменти, катедри и обслужващи звена;

31. взема решение за признаване на висше образование, придобито в чужбина, с цел продължаване на образованието в университета въз основа на доклад на комисия;

32. изпълнява други функции, произтичащи от законите, от политиката за развитие на университета и от решенията на Общото събрание или на Академичния съвет.

Чл. 26. (1) (Предишен текст на чл. 26 – ДВ, бр. 3 от 2025 г., в сила от 10.01.2025 г., доп., бр. 109 от 2025 г., в сила от 16.12.2025 г.) Заместник-началниците и помощник-началниците на университета, началниците на отдели, отделения и служби в университета подпомагат началника при планирането, организирането, контрола и отчитането на учебната, научно-изследователската и иновационната дейност, административното и информационното обслужване, комплектуването с личен състав, материалното, техническото и финансовото осигуряване, връзките с обществеността, международното сътрудничество и други негови функции.

(2) (Нова – ДВ, бр. 3 от 2025 г., в сила от 10.01.2025 г.) Помощник-ректорът подпомага началника (ректора) на университета по административни и финансови въпроси и въпроси по управление на имуществата, свързани с изпълнение на проекти, финансирани по национални и международни програми.

Чл. 27. (Отм. – ДВ, бр. 26 от 2021 г., в сила от 30.03.2021 г.).

Раздел II

Факултети

Чл. 28. (1) Факултетът е основно звено на университета, обединяващо не по-малко от три катедри, за осигуряване обучението на курсанти, военнослужещи, студенти, докторанти и специализанти в едно или няколко професионални направления от областите на висшето образование, по които университетът е акредитиран да провежда обучение. Хабилитираните лица на основен трудов договор осигуряват за всяка специалност не по-малко от 70 на сто от лекционните часове. При необходимост и след решение на Академичния

съвет за отделни специалности хабилитираните лица могат да четат не по-малко от 50 на сто от лекционните часове.

(2) След решение на съответния факултетен съвет до 10 на сто от общия хорариум на учебните часове от учебния план при обучението в образователно-квалификационната степен „бакалавър“ и до 20 на сто от общия хорариум на учебните часове от учебния план при обучението в образователно-квалификационната степен „магистър“ могат да бъдат провеждани от изявени специалисти от практиката.

(3) Факултет в университета се открива, преобразува или закрива при условията и по реда на действащото законодателство.

Чл. 29. Органи за управление на факултета са: общото събрание, факултетният съвет и деканът. Те се избират с мандат 4 години, който не се прекъсва при провеждане на частични избори.

Чл. 30. (1) Общото събрание на факултета се състои от членове на академичния състав от военнослужещи и цивилни служители на основен трудов договор, от представители на административния персонал, на курсантите, студентите и докторантите във факултета. Структурният състав на общото събрание и съотношението между отделните квоти се определят от факултетния съвет в съответствие със ЗВО.

(2) Членовете на общото събрание от административния персонал и от обучаемите се избират в рамките на определените по реда на ал. 1 квоти чрез явно гласуване на събрания на тези общности във факултета.

(3) При промени в броя на членовете на общото събрание на факултета, водещи до нарушаване на определените квоти, преди следващото заседание се провеждат частични избори.

(4) Общото събрание на факултета се свиква най-малко веднъж годишно от неговия председател, по решение на факултетния съвет, по искане на началника на Университета, по искане на декана или на една четвърт от списъчния му състав. За свикването на общото събрание членовете му се уведомяват от председателя на събранията не по-късно от 5 дни преди датата на заседанието чрез писмена покана, към която се прилага проектът на дневен ред.

(5) Общото събрание е редовно, ако до 30 минути след обявеното начало са регистрирани не по-малко от две трети от списъчния му състав. При определяне на кворума от списъчния състав се изключват лицата в отпуск при временна неработоспособност, поради бременност, раждане и осиновяване и за отглеждане на малко дете или в командировка извън страната. Общият брой на тези лица не може да бъде повече от една четвърт от броя на лицата в

списъчния състав.

(6) При липса на кворум по ал. 6 заседанието се отлага с един час. Ако и тогава няма кворум, заседанието се отсрочва с 3 работни дни.

(7) Общото събрание взема решения с обикновено мнозинство освен в случаите, когато в закон е предвидено друго.

(8) Общото събрание на факултета:

1. избира с тайно гласуване за срока на мандата си председател и заместник-председател от хабилитираните си членове; деканът на факултета и заместниците му не могат да бъдат избирани за председател и заместник-председател на общото събрание на факултета;

2. избира с тайно гласуване за срока на мандата си хабилитирано лице за декан на факултета;

3. определя числеността, структурния състав и съотношението между отделните квоти на факултетния съвет и избира с тайно гласуване неговите членове;

4. обсъжда и приема годишния доклад на декана за преподавателската и творческата дейност във факултета и за неговото състояние;

5. се представлява от неговия председател.

(9) За провеждане на изборите по ал. 9, т. 1, 2 и 3 общото събрание избира комисия, в която не могат да участват деканът и неговите заместници, председателят и заместник- председателят на общото събрание.

(10) Когато в резултат на тайното гласуване никой от кандидатите не събере необходимия брой гласове, гласуването се повтаря на следващия работен ден. В гласуването участват регистрираните в деня на заседанието членове.

(11) Съставът на общото събрание на факултета се обявява със заповед на началника на университета.

Чл. 31. (1) Факултетният съвет е орган за ръководство на учебната и научната дейност във факултета.

(2) Факултетният съвет включва представители на академичния състав – военнослужещи и цивилни служители на основен трудов договор, курсанти, студенти и докторанти. Числеността, структурният състав и съотношението между отделните квоти на факултетния съвет се определят от общото събрание на факултета в съответствие със ЗВО.

(3) Факултетният съвет:

1. избира с тайно гласуване заместник-декани по предложение на декана;

2. предлага на Академичния съвет:

а) обявяване на конкурси за заемане на вакантните академични длъжности „главен асистент“, „доцент“ и „професор“, както и на процедури за заемане на академична длъжност „асистент“;

б) откриване на процедури за заемане на вакантни длъжности „преподавател“, „старши преподавател“, „инструктор“ и „старши инструктор“ във факултета;

в) резултатите от проведените процедури за заемане на академични длъжности „асистент“;

г) резултатите от проведените процедури за заемане на длъжностите „преподавател“, „старши преподавател“, „инструктор“ и „старши инструктор“ при условия и по ред, определени в акт на министъра на отбраната;

д) съставите на научните журита за заемане на академични длъжности „главен асистент“, „доцент“ и „професор“;

е) изборите за академични длъжности „главен асистент“, „доцент“ и „професор“;

ж) теми за докторантура и зачисляване в докторантура, определяне на първичното и приемащото структурно звено и научни ръководители на докторанти, срока на обучение; промяна в темата, срока или научния ръководител; прекъсване на обучението и отчисляване на докторанта;

з) откриване на процедура за прием на редовни и задочни докторанти;

и) решения за привличане без конкурс на преподаватели и учени за научно-преподавателска дейност като гост-преподаватели и на хонорувани преподаватели, като предлага размера на възнаграждението им;

й) решения за привличане на изявени специалисти от практиката за възлагане на преподавателска дейност до 10 на сто от общия хорариум на учебните часове от учебния план при обучението в образователно-квалификационната степен „бакалавър“ и до 20 на сто от общия хорариум на учебните часове от учебния план при обучението в образователно-квалификационната степен „магистър“;

к) проекти за създаване, преобразуване или закриване на катедри и обслужващи звена във факултета;

л) проекти на квалификационни характеристики и учебни планове по специалности и специализации за придобиване на образователно-квалификационни степени;

м) броя на студентите и докторантите, приемани за обучение във факултета срещу заплащане;

н) предложения за продължаване заемането на длъжности, за които се изисква хабилизация, от военнослужещи с военно звание „полковник“ или с висше офицерско звание съгласно чл. 160, ал. 3 от ЗОВСРБ;

о) предложения по § 11 от преходните и заключителните разпоредби на ЗВО;

3. приема учебните програми на специалностите (специализациите) и индивидуалните планове за обучение на курсанти и студенти;

4. приема индивидуалните планове за обучение на докторантите и избира научните им ръководители;

5. по предложение на научното жури избира лица за заемане на академичните длъжности

6. „главен асистент“, „доцент“ и „професор“ във факултета;

7. одобрява и контролира учебната натовареност на членовете на академичния състав от факултета, включително и на привлечените изявени специалисти от практиката;

8. приема годишния отчет за преподавателската и научната дейност във факултета;

9. включва в плана за издателската дейност за отпечатване научни трудове, учебници, монографии и други творчески постижения;

10. атестира докторантите в края на всяка академична година;

11. взема решение за ползване от академичния състав на факултета на до 1 година за творческо развитие без възлагане на учебна заетост за този период;

12. утвърждава избора на катедрения съвет за началник (ръководител) на катедра;

13. взема решение за отстраняване на студенти и докторанти;

14. избира отговорник по качеството на обучение във факултета;

15. избира ръководството и състава на атестационната комисия на факултета;

16. обсъжда и приема резултатите от научното атестиране на членовете на академичния състав на факултета и при две последователни отрицателни атестации ги предлага на началника на университета за освобождаване;

17. предлага на началника на университета:

а) дисциплинарно уволнение на член на академичния състав на факултета, за когото е доказана по установения ред проява на корупция или в случаите, предвидени от ЗВО;

б) освобождаване от длъжност по чл. 70, ал. 1, т. 1;

18. избира ръководството и състава на специализираната комисия за признаване на кредити във факултета;

19. приема конкретизациите на индивидуалните учебни планове на докторантите за следващата година;

20. взема и други решения, свързани с дейността на факултета.

(4) Работата на факултетния съвет се урежда в правилник, регламентиращ дейността на факултетния съвет.

Чл. 32. (1) Деканът е военнослужещ, хабилитирано лице, който се избира, освобождава и отзовава при условията и по реда на ЗВО и се назначава от началника на университета.

(2) Мандатът на декана приключва заедно с мандата на общото събрание на факултета, което го е избрало, като броят на последователните му мандати на тази длъжност не може да бъде повече от два.

(3) Деканът е непосредствено подчинен на началника на университета.

(4) По въпросите на учебната и научната дейност деканът е подчинен и на заместник- началника на университета по учебната и научната част.

(5) Деканът е пряк началник на целия личен състав на факултета.

Чл. 33. Деканът:

1. организира, ръководи, координира, контролира и носи отговорност за цялостната дейност на факултета и го представлява;

2. по право е член на факултетния съвет и негов председател;

3. предлага на факултетния съвет кандидатури на хабилитирани лица за заместник-декани;

4. ръководи и контролира учебната и научната дейност във факултета;

5. организира учебния процес и контролира провеждането му;

6. контролира воденето на главните книги на факултета;

7. разглежда въпроси по състоянието на обучаемите и предлага на началника на университета решения по тях;

8. организира и ръководи разработването и приемането на учебните програми и ги предлага за приемане от факултетния съвет;

9. ръководи изработването на планове за развитието на академичния състав на факултета;

10. отговаря за подготовката и квалификацията на академичния състав от факултета;

11. организира и ръководи съхранението, поддържането, развитието и усъвършенстването на учебно-материалната база на факултета;

12. подготвя годишния отчет за резултатите от преподавателската и

научната дейност на факултета и го предлага за приемане от факултетния съвет;

13. подготвя годишен доклад за преподавателската и научната дейност на факултета и за неговото състояние и го предлага за приемане от общото събрание на факултета;

14. заверява семестрите в курсантските и студентските книжки;

15. прави предложение за записване, прекъсване, отстраняване и за прехвърляне на обучаеми в друга специалност или форма на обучение;

16. подписва дипломите за висше образование по специалностите на факултета;

17. организира изпълнението на взетите от факултетния съвет решения;

18. организира и лично ръководи междукатедрените методически съвещания;

19. изпълнява и други функции, произтичащи от законите и правилниците на университета.

Чл. 34. (1) Заместник-деканът е хабилитирано лице. Той се избира, освобождава и отзовава при условията и по реда на Закона за висшето образование.

(2) Заместник-деканът е непосредствено подчинен на декана на факултета и е пряк началник на целия личен състав на факултета.

(3) Задълженията на заместник-декана се определят от факултетния съвет по предложение на декана.

Чл. 35. (1) В дейността си деканът се подпомага от декански съвет.

(2) В деканския съвет освен декана на факултета и заместник-декана участват и началниците/ръководителите на катедри.

Раздел III

Департаменти

Чл. 36. (1) Департаментът е основно звено, осигуряващо обучение по една или повече учебни дисциплини, които не съставляват специалност.

(2) Департаментът разполага с академичен състав – военнослужещи и цивилни служители на основен трудов договор съгласно ЗВО.

(3) Департаментът се открива, преобразува и закрива при условията и по реда на действащото законодателство.

Чл. 37. Департаментът включва: ръководство, обучаващи и обслужващи звена.

Чл. 38. Органи за управление на департамента са общото събрание, съветът на департамента и директорът. Мандатът на органите за управление е 4

години. Той не се прекъсва с провеждането на частични избори. Мандатите на допълнително избраните членове се прекратяват с изтичане на мандата на органа.

Чл. 39. (1) Общото събрание на департамента се свиква от неговия председател най-малко веднъж годишно по решение на съвета на департамента, по искане на началника на университета, на директора на департамента или на една четвърт от неговите членове.

(2) Членове на общото събрание са всички военнослужещи и цивилни служители на основен трудов договор.

(3) Общото събрание на департамента:

1. избира с тайно гласуване за срока на мандата си председател и заместник-председател на събранието от членовете на академичния състав – военнослужещи и цивилни служители на основен трудов договор; директорът и заместник-директорът на департамента не могат да бъдат избирани за председател на общото събрание на департамента;

2. определя числения състав на съвета на департамента и избира с тайно гласуване неговите членове;

3. обсъжда и приема годишния доклад на директора за дейността на департамента;

4. обсъжда и приема проект на правилник за дейността на департамента или проект за неговото изменение и допълнение и го предлага за приемане в окончателен вариант на Академичния съвет на университета;

5. избира с тайно гласуване за срока на мандата си директор на департамента.

Чл. 40. (1) Съветът на департамента включва представители на академичния състав – военнослужещи и цивилни служители на основен трудов договор, на административния персонал и на обучаемите. Числеността, структурният състав и съотношението между отделните квоти на съвета на департамента се определят от общото събрание на департамента и се утвърждават от Академичния съвет.

(2) Съветът на департамента заседава редовно веднъж месечно. Той може да бъде свикан и извънредно от началника на университета, от директора на департамента или по искане на една четвърт от списъчния състав на членовете му.

(3) За свикването на заседание на съвета на департамента членовете му се уведомяват от секретаря на съвета не по-късно от 3 работни дни преди датата на заседанието с публична обява, в която се посочват проектът на дневен ред и

мястото за запознаване с материалите, предвидени за обсъждане.

(4) Заседанията на съвета на департамента се ръководят от директора, а при отсъствието му – от определено от него лице.

(5) Заседанието на съвета на департамента е редовно, ако присъстват най-малко две трети от списъчния му състав. При определяне на кворума от списъчния състав се изключват лицата в отпуск при временна неработоспособност, поради бременност, раждане и осиновяване и за отглеждане на малко дете или в командировка извън страната. Общият брой на тези лица не може да бъде повече от една четвърт от броя на лицата в списъчния състав.

(6) При липса на кворум по ал. 5 заседанието се отлага с един час. Ако и тогава няма кворум, то се отсрочва с 3 работни дни.

(7) Съветът на департамента:

1. предлага на Академичния съвет:

а) проекти за създаване, преобразуване и закриване на катедри и обслужващи звена в департамента;

б) откриване на процедура за заемане на вакантни длъжности за „преподавател“ и „старши преподавател“ в департамента;

в) обявяване на конкурси за заемане на вакантните академични длъжности „главен асистент“, „доцент“ и „професор“, както и на процедури за заемане на академична длъжност „асистент“; г) резултатите от атестирането на членовете на академичния състав от департамента;

д) проекти на учебна документация на курсовете, провеждани в департамента;

е) за утвърждаване решенията си за привличане на висококвалифицирани хабилитирани и нехабилитирани лица от страната и чужбина за преподавателска дейност като хонорувани преподаватели;

ж) предложения за продължаване заемането на длъжности, за които се изисква хабилизация, от военнослужещи с военно звание „полковник“ или с висше офицерско звание съгласно чл. 160, ал. 3 от ЗОВСРБ;

з) предложения по § 11 от преходните и заключителните разпоредби на ЗВО;

и) предложения за състави на научни журита;

2. ежегодно приема и контролира учебната натовареност на членовете на академичния състав от департамента;

3. избира отговорник по качеството на обучение;

4. утвърждава избора на началниците/ръководителите на катедри в

департамента, предложени от катедрените съвети;

5. приема годишния отчет на директора за преподавателската и научната дейност на департамента;

6. избира ръководството и състава на атестационната комисия на департамента;

7. обсъжда и приема резултатите от атестирането на членовете на академичния състав на департамента, като при две поредни отрицателни атестации ги предлага на началника на университета за освобождаване от длъжност;

8. по предложение на началника/ръководителя на съответната катедра провежда конкурс с кандидатите – цивилни служители, за длъжността „преподавател“;

9. открива процедура за заемане на вакантните длъжности „преподавател“ и „старши преподавател“;

10. предлага на началника на университета дисциплинарно уволнение на член на академичния състав на департамента, за когото е доказана по установения ред проява на корупция или в случаите, предвидени от ЗВО;

11. приема учебните програми на курсовете, провеждани в департамента;

12. взема и други решения, свързани с дейността на департамента.

Чл. 41. (1) (Изм. – ДВ, бр. 26 от 2021 г., в сила от 30.03.2021 г.) Директорът на департамента е хабилитирано лице. Той се избира, освобождава или отзовава при условията и по реда на Закона за висшето образование. Неговият мандат приключва заедно с мандата на общото събрание на департамента, което го е избрало, като броят на последователните му мандати на тази длъжност не може да бъде повече от два.

(2) Директорът на департамента е непосредствено подчинен на началника на университета. По въпросите на учебната и научната дейност директорът на департамента е подчинен и на заместник-началника на университета по учебната и научната част.

(3) Директорът на департамента е пряк началник на целия личен състав на департамента.

Чл. 42. Директорът на департамента:

1. представлява департамента и го ръководи в съответствие със ЗВО, ЗОВСРБ, ЗРАСРБ, този правилник и правилника за дейността на департамента;

2. организира и контролира изпълнението на решенията на общото събрание и на съвета на департамента, както и на решенията на органите за

управление на университета, касаещи департамента;

3. организира и контролира провеждането на учебната дейност в департамента.

Раздел IV

Институти

(Загл. изм. – ДВ, бр. 26 от 2021 г., в сила от 30.03.2021 г.)

Чл. 43. (Изм. – ДВ, бр. 26 от 2021 г., в сила от 30.03.2021 г.) Институтът е основно звено на университета за извършване на дългосрочна научноизследователска и иновационна дейност.

Чл. 44. Институт в университета се открива, преобразува и закрива при условията и по реда на действащото законодателство.

Чл. 45. (1) Структурата, конституирането и функциите на органите за управление на института се определят от Академичния съвет.

(2) Лицата, заемащи академични длъжности – военнослужещи и цивилни служители на основен трудов договор в института, съобразно тяхното направление на научноизследователска работа могат да осъществяват и учебна дейност до 50 на сто от норматива за учебна заетост по съответните специалности, определена за преподавателския състав на университета.

(3) Академичният съвет на университета може да възложи на института провеждане на обучение по специалности, съответстващи на неговия научноизследователски профил, което се осигурява от не по-малко от 7-членен академичен състав на основен трудов договор в института.

Раздел V

Катедри

Чл. 46. (1) Катедрата е първично звено на факултет или на департамент, която осъществява учебна и научноизследователска дейност по една дисциплина или по група сродни дисциплини (специалности) и включва не по-малко от 7-членен академичен състав – военнослужещи и цивилни служители на основен трудов договор в университета.

(2) Изискването за броя на академичния състав не се прилага при създаването на катедри по нови учебно-научни направления за срок до 5 години от тяхното създаване.

Чл. 47. Катедра се създава, преобразува и закрива с изменение на длъжностното разписание на университета по предложение на началника на университета въз основа на решение на Академичния съвет, взето след

предложение на съвета на основното звено.

Чл. 48. Органи за управление на катедрата са катедреният съвет и началникът (ръководителят) на катедрата.

Чл. 49. (1) Катедреният съвет се състои от членовете на академичния състав в катедрата – военнослужещи и цивилни служители на основен трудов договор. В заседанията на катедрения съвет могат да участват хабилитирани лица, обявени със заповед на началника на университета.

(2) Право да свиква катедрения съвет има началникът/ръководителят на катедрата. Съветът може да бъде свикан при необходимост и извънредно по искане на декана на факултета или директора на департамента или по писмено искане най-малко на една четвърт от списъчния състав на членовете му. При свикване на катедрен съвет се обявяват времето, мястото и проектът за дневен ред на заседанието.

(3) С решение на катедрения съвет в неговите заседания могат да участват с право на съвещателен глас хонорувани преподаватели, гост-преподаватели и изявени специалисти от практиката по чл. 28, ал. 2, както и курсанти, студенти и докторанти.

(4) (Доп. – ДВ, бр. 26 от 2021 г., в сила от 30.03.2021 г.) Заседанието на катедрения съвет е редовно, ако на него присъстват не по-малко от две трети от списъчния му състав. При определяне на кворума от списъчния състав се изключват лицата в отпуск при временна неработоспособност, поради бременност, раждане и осиновяване и за отглеждане на малко дете или в командировка извън страната. Общият брой на тези лица не може да бъде повече от една четвърт от броя на лицата в списъчния състав.

(5) За заседанието на катедрения съвет се води протокол от назначен протоколист. Протоколът се подписва от началника/ръководителя на катедрата и протоколиста.

(6) Катедреният съвет:

1. избира с тайно гласуване началник/ръководител на катедрата и го предлага за утвърждаване от съвета на основното звено;

2. приема семестриален и годишен отчет за резултатите от дейността на катедрата;

3. приема учебните програми по преподаваните дисциплини и ги предлага на съвета на основното звено;

4. обсъжда и при необходимост предлага промени в учебните програми по отделните дисциплини в съответствие с настъпили промени в държавните и международните изисквания, препоръките и изискванията на

потребителите на кадри и въвеждането на нови технически средства и системи;

5. предлага на съвета на основното звено разпределението на учебната заетост между академичния състав на катедрата;

6. прави предложения за обявяване на конкурси за хабилитирани и нехабилитирани преподаватели и за привличане на хонорувани и гост-преподаватели и на изявени специалисти от практиката по чл. 28, ал. 2;

7. обсъжда и предлага теми и форми за обучение в докторантура;

8. провежда предварително обсъждане на дисертационен труд и предлага откриване на процедура за защита;

9. обсъжда и приема въпросници за конкурсни изпити, за семестриални и държавни изпити и за изпити по специалността;

10. обсъжда и приема индивидуалните учебни планове на студенти и ги предлага за утвърждаване от съвета на основното звено;

11. обсъжда и приема индивидуалните учебни планове и отчетите на докторантите и ги предлага за утвърждаване от съвета на основното звено;

12. приема атестациите на докторантите и ги предлага на съвета на основното звено за утвърждаване;

13. обсъжда научни трудове и разработки, избира рецензенти за тях и прави предложения за публикуването им в изданията на университета;

14. обсъжда и приема атестационните отчети и оценките на членовете на академичния състав от катедрата;

15. предлага членове на научни журита за всяка конкретна процедура за оценяване на дисертационен труд или на кандидати за заемане на академични длъжности;

16. обсъжда проекти на дисертационни трудове и предлага на съвета на основното звено зачисляване на докторанти в докторантура чрез самостоятелна подготовка;

17. приема конкретизациите на индивидуалните учебни планове на докторантите за следващата година и ги предлага на съвета на основното звено за утвърждаване;

18. приема теми за дипломни работи, задания за разработването им, научни ръководители, рецензенти и ги предлага за утвърждаване от декана на факултета;

19. взема и други решения, свързани с дейността на катедрата.

Чл. 50. (1) (Изм. – ДВ, бр. 109 от 2025 г., в сила от 16.12.2025 г.)
Началникът (ръководителят) на катедра е хабилитирано лице с резултати в съответното научно направление на катедрата. Той се избира за срок от четири

години от катедрения съвет с тайно гласуване, утвърждава се от съвета на основното звено и заема длъжността по основен трудов договор, сключен с началника на университета. Когато е военнослужещ, той се назначава и освобождава от длъжност и при условията и по реда на ЗОВСРБ.

(2) Мандатът на началника/ръководителя на катедра не се прекратява с прекратяване мандата на органите за управление на основното звено.

(3) Началникът/ръководителят на катедра е непосредствено подчинен на началника на основното звено.

(4) Началникът на катедра упражнява правомощията на ръководител на катедра по ЗВО. Той е пряк началник на целия личен състав на катедрата.

(5) Началникът (ръководителят) на катедра:

1. ръководи дейността на катедрата и председателства катедрения съвет;

2. планира, организира, ръководи и отчита учебната, методическата и научната дейност на академичния състав от катедрата, както и разпределя учебната натовареност на преподавателите по семестри;

3. участва в разработването на учебните планове, организира разработването на учебните програми и ги предлага за приемане от съвета на основното звено;

4. ръководи усъвършенстването и развитието на учебно-материалната база на катедрата;

5. прави предложения пред ръководителя на основното звено, свързани със състава на катедрата, учебната и научноизследователската дейност, повишаването на квалификацията на преподавателите;

6. организира и контролира обучението на докторантите;

7. подготвя и представя за обсъждане от катедрения съвет годишния отчет на катедрата;

8. изпълнява и други функции, произтичащи от законите, заповедите и от правилниците на университета.

(6) В случай на отсъствие началникът (ръководителят) на катедра предлага на ръководителя на основното звено лице от състава на катедрата, което да го замества.

Раздел VI

Обслужващи звена

Чл. 51. (1) Обслужващите звена осигуряват цялостната дейност на университета.

(2) Организационната структура на обслужващите звена се определя с длъжностното разписание на университета.

(3) Дейностите на обслужващите звена на университета се определят в съответен правилник.

(4) Началниците на обслужващите звена се назначават и освобождават от длъжност:

1. при условията и по реда на ЗОВСРБ, когато са военнослужещи;
2. при условията и по реда на Кодекса на труда, когато са цивилни служители.

Раздел VII

(Нов – ДВ, бр. 26 от 2021 г., в сила от 30.03.2021 г.)

Мандатност

Чл. 51а. (Нов – ДВ, бр. 26 от 2021 г., в сила от 30.03.2021 г.) (1) Лица, избирани на ръководните длъжности декан на факултет, директор на департамент, началник/ръководител на катедра и техните заместници, не могат да бъдат избирани за повече от два последователни мандата на една и съща длъжност.

(2) Лицата, заемащи изборни длъжности, както и членовете на академичния съвет и на факултетния съвет се освобождават по тяхно желание или могат да бъдат отзовани преди изтичането на мандата с решение на органа, който ги е избрал, прието с мнозинство повече от половината от списъчния му състав.

(3) Мандатът на лицата по ал. 1 – цивилни служители, се прекратява предсрочно, освен в случаите по чл. 35 от Закона за висшето образование и при навършване на 65-годишна възраст. Органът, който ги е избрал, провежда частичен избор в срок до два месеца.

(4) При предсрочно освобождаване за един мандат се счита времето, през което лицето е заемало съответната ръководна длъжност повече от две години.

(5) На ръководна длъжност не може да бъдат избирани лица, чиято възраст към датата на избора не позволява да изпълнят поне половината от законоустановения мандат до навършване на 65-годишна възраст.

Глава трета

АКАДЕМИЧЕН СЪСТАВ И АДМИНИСТРАТИВЕН ПЕРСОНАЛ

Раздел I

Академичен състав

Чл. 52. (1) Академичният състав включва военнослужещи и цивилни служители, заемащи академични длъжности в университета, както и други лица по Закона за висшето образование.

(2) Академичните длъжности в университета са:

1. за хабилитирани лица – „доцент“ и „професор“;
2. за нехабилитирани лица – „асистент“ и „главен асистент“;

(3) Длъжностите за нехабилитираните лица, на които се възлага само преподавателска дейност по езиково обучение, спорт и други, са „преподавател“ и „старши преподавател“.

(4) Съотношението на академичните длъжности по чл. 52, ал. 2 се определя в правилника на университета, регламентиращ развитието на академичния състав.

Чл. 53. (1) Процедурите за заемане на вакантни академични длъжности от военнослужещи се откриват от министъра на отбраната по предложение на Академичния съвет, внесено от началника на университета, при условията и по реда на действащото законодателство.

(2) Процедурите за заемане на вакантни академични длъжности от цивилни служители се откриват от началника на университета при условията и по реда на ЗРАСРБ и правилника за неговото прилагане.

Чл. 54. (1) Академичните длъжности „главен асистент“, „доцент“ и „професор“ се заемат с конкурс, обявен при наличие на вакантна длъжност и осигурена преподавателска и научноизследователска натовареност по предложение на факултетния съвет и след утвърждаване от Академичния съвет:

1. за военнослужещи – със заповед на министъра на отбраната;
2. за цивилни служители – със заповед на началника на университета.

(2) Вакантните длъжности „асистент“, „преподавател“, „старши преподавател“, „инструктор“ и „старши инструктор“ за военнослужещи се обявяват със заповед на министъра на отбраната, а за цивилните служители – от началника на университета, по решение на Академичния съвет.

Чл. 55. Оценяването на кандидатите за заемане на академичните длъжности „главен асистент“, „доцент“ и „професор“ се извършва в

съответствие с действащото законодателство.

Чл. 56. (1) Академичните длъжности „асистент“, „главен асистент“, „доцент“ и „професор“ се заемат при условията и по реда на ЗРАСРБ, като допълнителните изисквания за военнослужещите се определят в ППЗОВСРБ. Критериите и показателите за оценяване на кандидатите се определят при условията и по реда на Правилника за прилагане на Закона за развитието на академичния състав в Република България.

(2) Заемането на длъжностите „преподавател“, „старши преподавател“, „инструктор“ и „старши инструктор“ се извършва при условия и по ред, определени със заповед на министъра на отбраната.

Чл. 57. (1) Преминаването от академична длъжност на същата или на съответна академична длъжност в друга структура на университета може да се извършва без конкурс по решение на съвета на приемащото основно звено, утвърдено от Академичния съвет, при условия и по ред, определени в правилника на университета, регламентиращ развитието на академичния състав.

(2) Преминаването на лица от академична длъжност от друго висше училище или научна организация на същата академична длъжност в университета може да се извършва без конкурс с избор по решение на съвета на приемащото основно звено, утвърдено от Академичния съвет и при условия и по ред, определен в правилника на университета, регламентиращ развитието на академичния състав. По същия ред може да се осъществи преминаване на същата или на съответна академична длъжност и от чуждестранно висше училище или научна организация, които са признати и акредитирани от съответните за чуждата държава компетентни органи.

(3) Академичният съвет на университета утвърждава решенията на съветите на основните звена относно съставите на научни журита и избора на кандидати за заемане на академични длъжности „главен асистент“, „доцент“ и „професор“, въз основа на които началникът на университета издава заповед за състава на научното жури.

Чл. 58. (1) За провеждане на специализирано обучение, професионално практическо обучение, придобиване и повишаване на квалификация и преквалификацията и професионална подготовка се назначават инструктори.

(2) Инструкторският състав провежда обучение и предава актуален практически опит от работа в национални и/или международни щабове и/или органи на международни организации или от участие в мисии и операции.

(3) На длъжност „инструктор“ или „старши инструктор“ се назначават

военнослужещи при условията и по реда на ППЗОВСРБ.

Чл. 59. За подпомагане на научноизследователската работа в университета се назначават специалисти и експерти. Назначаването, както и конкретните названия на длъжностите им се определят при условията и по реда на ЗРАСРБ и в правилника на университета, регламентиращ научноизследователската дейност.

Чл. 60. (1) Военнослужещите се назначават на академични длъжности и на длъжности „преподавател“, „старши преподавател“, „инструктор“ и „старши инструктор“ от министъра на отбраната или оправомощено от него длъжностно лице при условията и по реда на действащото законодателство.

(2) Началникът на университета назначава цивилните лица на академични длъжности и на длъжности „преподавател“ и „старши преподавател“ при условията и по реда на действащото законодателство.

Чл. 61. (1) Трудовите договори с хабилитирани преподаватели, които заемат длъжност „професор“ или „доцент“, при навършване на възрастта по чл. 328, ал. 1, т. 10 от Кодекса на труда могат да бъдат удължавани в съответствие с § 11 от преходните и заключителните разпоредби на ЗВО при спазване на следния ред:

1. съветът на основното звено взема решение по предложение на съвета на първичното звено, от чийто състав е хабилитираното лице;

2. решението по т. 1 се утвърждава от Академичния съвет.

(2) Срочни трудови договори по ал. 1 могат да се сключат за срок до три години.

Чл. 62. (1) С решение на съвета на основното звено, утвърдено от Академичния съвет, учени и преподаватели от страната и от чужбина могат да се привличат за научно- преподавателска дейност за определен срок като гост-преподаватели.

(2) Привличането на гост-преподаватели се извършва без конкурс по ред, определен с правилника, регламентиращ развитието на академичния състав.

(3) Отношенията на гост-преподаватели с университета се уреждат с договор за срок не повече от една година, който може да бъде подновяван.

Чл. 63. (1) Университетът може да привлича при необходимост хонорувани преподаватели.

(2) Кандидатите за хонорувани преподаватели трябва да притежават образователно- квалификационна степен „магистър“ или образователна и научна степен „доктор“ в съответната научна област, а кандидатите, привличани за преподаване на чужд език или спорт – образователно-

квалификационна степен „бакалавър“.

(3) Решение за привличане на лицата по ал. 1 взема съветът на основното звено, което се утвърждава от Академичния съвет, по предложение на ръководителя на катедрата, за която има такава необходимост.

(4) Отношенията на хоноруваните преподаватели с университета се уреждат с граждански договор.

Чл. 64. (1) Университетът може да привлича изявени специалисти от практиката за възлагане на преподавателска дейност при условията и по реда на чл. 26, ал. 1 от ЗВО.

(2) Лицата по ал. 1 трябва да притежават образователно-квалификационна степен „магистър“ или образователна и научна степен „доктор“.

(3) Решение за привличането им взема съветът на основното звено по предложение на началника/ръководителя на катедрата, за която има необходимост. Решенията на съвета на основното звено се утвърждават от Академичния съвет.

(4) Отношенията на лицата по ал. 1 с университета се уреждат с граждански договор за срок не повече от една година, който може да бъде подновяван.

Чл. 64а. (Нов – ДВ, бр. 26 от 2021 г., в сила от 30.03.2021 г.) Академичните длъжности по спомагателно длъжностно разписание се заемат по реда на чл. 62, ал. 2.

Чл. 65. (1) Членовете на академичния състав имат право:

1. да избират и да бъдат избирани в органите за управление на университета, ако не са гост- преподаватели и хонорувани преподаватели;

2. да разработват и да преподават учебното съдържание по съответната учебна дисциплина свободно в съответствие с изискванията на учебния план и учебните програми;

3. да провеждат научни изследвания и да публикуват резултатите от тях при опазване на държавната и служебната тайна;

4. да извършват преподавателска, научноизследователска и друга творческа дейност;

5. да извършват консултантски и други услуги, свързани с предмета им на дейност в университета, при условия и по ред, определени в правилник за административната и стопанската дейност, а за военнослужещите – и при спазване на ограниченията, определени в ЗОВСРБ;

6. да популяризират резултатите от собствените изследвания и от

постиженията на световната наука по съответните основни области на науката;

7. да ползват материалната база, библиотеките и информационните системи за научните си изследвания по ред, установен от началника на университета;

8. да участват в курсове и специализации в страната и в чужбина, включително с откъсване от работа, с оглед повишаване на тяхната научна, методическа и професионална подготовка;

9. да членуват в национални и международни научни организации, творчески съюзи, дружества и сдружения, свързани с професионалните им интереси;

10. да участват в национални и международни конгреси, конференции, симпозиуми, сесии и други научни прояви.

(2) Членовете на академичния състав по чл. 52, ал. 2 имат право на всеки седем години да ползват до една година за творческото си развитие. През този период на тях не им се възлага учебна заетост. Във времето за творческо развитие се включват и специализациите извън университета с продължителност повече от три месеца. Решението се взема от факултетния съвет, утвърждава се от Академичния съвет и се обявява от началника на университета. За резултатите от работата си през ползвания период за творческо развитие съответният член на академичния състав представя доклад пред Академичния съвет.

Чл. 66. Членовете на академичния състав са длъжни:

1. да изпълняват задълженията си в съответствие с длъжностната характеристика, възложената им учебна, научна, административна и друга заетост и утвърдения индивидуален план за дейността си;

2. да съблюдават научната и професионалната етика;

3. да спазват правилниците на университета;

4. да изпълняват решенията на органите за управление на университета, на основното звено и на катедрата;

5. да разработват и да оповестяват по подходящ начин описание на водения от тях лекционен курс, включващо брой заглавия, последователност на темите от учебното съдържание, препоръчителна литература, начин на формиране на оценката и форма за проверка на знанията и уменията.

Чл. 67. (1) В университета се създава организация за оценка на приноса на всеки член на академичния състав в учебната, научноизследователската, творческата и административната дейност чрез атестиране в срокове съгласно ЗВО.

(2) Оценяването и атестацията се извършват по предварително оповестени показатели и критерии, по ред, определен в правилника на университета, регламентиращ атестирането на академичния състав.

(3) Военнослужещите – членове на академичния състав, се атестират и при условията и по реда на ЗОВСРБ.

Чл. 68. Лицата от академичния състав отговарят дисциплинарно за нарушенията на служебните или трудовите си задължения:

1. военнослужещите – съгласно ЗОВСРБ, ППЗОВСРБ и Устава за войскова служба на въоръжените сили на Република България;

2. цивилните служители – съгласно Кодекса на труда и ЗВО.

Чл. 69. (1) Член на академичния състав или на останалия персонал на университета подлежи на дисциплинарно уволнение, ако умишлено извърши някое от следните нарушения:

1. постави изпитна оценка, без да е проведен изпит;

2. изпита и постави оценка на лице, което няма право да се яви на изпит при него;

(2) издаде документ от името на университета или на негово основно звено, който невярно отразява завършени етапи в обучението на курсант, студент, обучаващ се военнослужещ, докторант и специализант. Процедурата за установяване на нарушенията по ал. 1 е, както следва:

1. началникът на университета след получаване на доклад, жалба или предложение назначава комисия, в която включва и член на Контролния съвет; в заповедта за назначаване се определя и срокът за извършване на проверката и установяване на нарушението;

2. при извършване на проверката за установяване на нарушенията комисията:

а) анкетира обучаемите от съответния курс, класно отделение или група;

б) изисква писмени обяснения от съответните длъжностни лица и от лицето, срещу което има сигнал за нарушения;

в) обобщава събраната информация в писмен доклад, съдържащ резултатите от проверката и заключение за установеното нарушение;

3. докладът на комисията се предоставя на Контролния съвет, който разглежда случая и в двуседмичен срок го внася за разглеждане от Академичния съвет;

4. Академичният съвет взема решение за освобождаване от длъжност на лицето при наличие на установено нарушение.

(3) Член на академичния състав, за който е доказана по установения ред проява на корупция, се уволнява дисциплинарно.

Чл. 70. (1) Лицата от академичния състав се освобождават от длъжност съгласно действащото законодателство в следните случаи:

1. по тяхно искане;
2. при осъждане на лишаване от свобода за извършено умишлено престъпление;
3. при две последователни отрицателни научни атестации;
4. при отнемане на научната степен;
5. когато не може да им се осигури изпълнението на преподавателска дейност;
6. когато бъде доказано по законоустановения ред плагиатство или недостоверност на представените научни данни в научните трудове, въз основа на които е придобило или е участвало в процедура за придобиване на научна степен, или е заело или е участвало в конкурс за заемане на академична длъжност;
7. при извършване на провинения, даващи основание за дисциплинарно уволнение;
8. при поставяне под запрещение;
9. когато в качеството си на член на жури или на факултетен/научен съвет е дало становище в резултат на извършено от него престъпление, установено с влязла в сила присъда.

(2) Освобождаването от длъжност на цивилните служители – членове на академичния състав, в случаите по ал. 1 и отнемането на научната степен при освобождаване по ал. 1, т. 6 се извършват от началника на университета след решение на съвета на основното звено.

(3) Освободените по ал. 1, т. 5 цивилни служители – членове на академичния състав, получават обезщетение в размер на трудовото си възнаграждение до изтичането на трудовия им договор, но за не повече от 12 месеца след освобождаването им.

(4) Освобождаването от длъжност на военнослужещите – членове на академичния състав, в случаите по ал. 1 се извършва от министъра на отбраната или оправомощено от него длъжностно лице по предложение на Академичния съвет, внесено от началника на университета. При освобождаване по ал. 1, т. 6 началникът на университета отнема научната степен.

Раздел II

Административен персонал

Чл. 71. Административният персонал се състои от военнослужещи и цивилни служители, заемащи длъжности в управлението, основните, административните и обслужващите звена на университета – извън длъжностите за академичния състав.

Чл. 72. (1) Назначаването на длъжност на цивилните служители по чл. 71 и прекратяването на трудовите им правоотношения с университета се извършват при условията и по реда на Кодекса на труда.

(2) Условията, редът и критериите за заемането на длъжност от цивилни служители по чл. 71 и за тяхното развитие и оценяване се определят в правилник на университета, регламентиращ подбора, развитието и атестирането на административния персонал.

Чл. 73. Военнослужещите по чл. 71 се назначават и освобождават от длъжност при условията и по реда на ЗОВСРБ.

Глава четвърта

ОБУЧАЕМИ

Раздел I

Общи разпоредби

Чл. 74. (1) Обучаемите в университета са курсанти, военнослужещи, обучавани за придобиване на образователно-квалификационна степен „бакалавър“ в професионално направление „Военно дело“ в задочна форма на обучение, студенти, докторанти и специализанти.

(2) Обучаемите в университета в редовна форма на обучение за придобиване на ОКС „бакалавър“ по професионално направление „Военно дело“ са курсанти. По време на обучението курсантите се обучават и по съответна акредитирана гражданска специалност и придобиват ОКС „бакалавър“ по военна и по гражданска специалност.

(3) Обучаваните за придобиване на образователно-квалификационна степен „бакалавър“ в професионално направление „Военно дело“ в задочна форма на обучение са военнослужещи, чийто статус се определя съгласно ЗОВСРБ, правилника за неговото прилагане и нормативни актове, касаещи обучението в областта на отбраната.

(4) Обучаемите лица за придобиване на образователно-квалификационните степени „бакалавър“ и „магистър“ по специалности в

акредитираните професионални направления са студенти.

(5) Докторанти са лицата, притежаващи образователно-квалификационна степен „магистър“, които се обучават за придобиване на образователна и научна степен „доктор“.

(6) Специализанти са лицата, които повишават квалификацията си по специализирани учебни планове, без да придобиват по-висока образователна степен или нова специалност.

(7) Статут на курсант, военнослужещ, обучаван за придобиване на образователно-квалификационна степен „бакалавър“ в професионално направление „Военно дело“ в задочна форма, студент, докторант или специализант се придобива при записване (зачисляване) в университета и се загубва при отписване (отчисляване) или за срока на отстраняване от университета.

Чл. 75. (1) Условието и редът за приемане на курсантите и военнослужещите, обучавани за придобиване на образователно-квалификационна степен „бакалавър“ в професионално направление „Военно дело“ в задочна форма на обучение, се определят с наредба на министъра на отбраната.

(2) Условието и редът за приемане на студентите се определят в правилника на университета, регламентиращ приема и учебната дейност.

(3) Условието и редът за приемане на докторанти се определят в ЗВО, ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ, актове на министъра на отбраната и в правилника на университета, регламентиращ развитието на академичния състав.

(4) Условието и редът за приемане на специализанти се определят с актове на министъра на отбраната или със сключени договори с външни организации.

Чл. 76. (1) Орган за защита на общите интереси на обучаемите е Курсантско-студентския съвет. Той се състои от представителите на курсантите, студентите и докторантите в Общото събрание на университета. Мандатът на тези членове на Общото събрание и на съвета е две години с право да бъдат избирани за още един мандат.

(2) Организацията и дейността на Курсантско-студентския съвет се определят с приет от него правилник, който се представя на Академичния съвет. Академичният съвет може да възрази срещу разпоредбите на правилника, които противоречат на законите или на правилниците на университета.

(3) Спорните разпоредби не се прилагат до решаване на спора по реда,

определен в ЗВО.

Раздел II

Курсанти и военнослужещи, обучавани за придобиване на образователно-квалификационна степен „бакалавър“ в професионално направление „Военно дело“

Чл. 77. (1) (Предишен текст на чл. 77 – ДВ, бр. 109 от 2025 г., в сила от 16.12.2025 г.) Курсантите, приети за обучение в университета, са военнослужещи с особен статус, които се подготвят за изпълнение на военна служба.

(2) (Нова – ДВ, бр. 109 от 2025 г., в сила от 16.12.2025 г.) Чуждестранни курсанти се обучават в университета съгласно споразуменията за сътрудничество, по които Република България е страна.

Чл. 78. (1) На курсантите се присвояват звания, както следва:

1. курсант;
2. курсант-младши сержант;
3. курсант-сержант;
4. курсант-старши сержант;
5. курсант-старшина.

(2) Със заповед на началника на университета след приемане за обучение на курсантите се присвоява звание „курсант“.

(3) Поредно звание на курсантите се присвоява след успешно завършване на всяка учебна година със заповед на началника на университета.

(4) (Отм. – ДВ, бр. 109 от 2025 г., в сила от 16.12.2025 г.).

Чл. 79. Курсантите подлежат на ежегодно оценяване по система от критерии, определени с Методика за ежегодна оценка и класиране на курсантите в университета.

Чл. 80. (1) Курсантите имат право:

1. да ползват домашен отпуск в размер на седем календарни дни при: сключване на граждански брак, при раждане или осиновяване на дете; при тежко заболяване или смърт на съпруга (съпруг), дете, родител или други роднини по права линия или когато семейството му е пострадало от бедствие, авария или друго извънредно обстоятелство;

2. да ползват домашен отпуск за времето на временна неработоспособност, установена от компетентните здравни органи;

3. да ползват домашен отпуск, когато:

а) са призовани в съд или в други органи като страна, свидетел или

вещо лице;

б) са кръводарители – за деня на прегледа и кръводаряването, както и 2 дни след него;

в) (нова – ДВ, бр. 109 от 2025 г., в сила от 16.12.2025 г.) участват в научноизследователска, развойна дейност в информационните технологии, спортносъстезателна или друга творческа дейност, при условие че не се възпрепятства изпълнението на задълженията по учебния план;

4. да избират учебни дисциплини при условията, определени в учебния план;

5. да получават квалифицирана помощ и ръководство за професионалното си израстване;

6. да изучават факултативно допълнителни курсове, провеждани в катедрите;

7. да участват в научноизследователската дейност на университета, като им се гарантират авторските, изобретателските и сродните им права и възнаграждение, произтичащи от това;

8. да избират и да бъдат избирани в ръководните органи на университета;

9. да ползват намаление при пътуване по градския и междуградския транспорт при условия и по ред, определени от действащото законодателство;

10. да се сдружават в учебни, научни, спортни и културни общности, както и да членуват в международни организации, чиято дейност не противоречи на законите на Република България и не възпрепятства участието им в учебния процес, съгласувано с преките им командири и началници;

11. да се преместват в друга специализация при съгласие на заявителя на кадри след решение на Академичния съвет;

12. да прекъсват или презаписват годината при продължително отсъствие поради временна неработоспособност, но за не повече от една година, веднъж за срока на обучение; прекъсването става с разрешение на началника на университета и удостоверение, издадено от компетентните медицински органи;

13. (изм. – ДВ, бр. 26 от 2021 г., в сила от 30.03.2021 г.) да ползват ваканция в размер на 30 календарни дни за учебна година, които се ползват по време на студентския празник, коледните, новогодишните и великденските празници, след завършването на зимния семестър и след завършването на летния семестър;

14. да получават стипендии;

15. да кандидатстват и да преминат част от обучението си в друга образователна институция, с която университетът има договорености за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити в съответствие с учебния план;

16. да получават академична справка при напускане на университета.

(2) Курсантките майки имат право да прекъснат обучението си за времето на бременност и раждане въз основа на удостоверение, издадено от компетентните медицински органи, както и за времето на отглеждане на малко дете до 2-годишна възраст въз основа на молба и копие от акт за раждане на детето.

(3) (Доп. – ДВ, бр. 109 от 2025 г., в сила от 16.12.2025 г.) Военнослужещите, обучавани за придобиване на образователно-квалификационна степен „бакалавър“ в професионално направление „Военно дело“, ползват правата по ал. 1, т. 1 – 8, 10 – 12, 15 и 16, както и по ал. 2.

Чл. 80а. (Нов – ДВ, бр. 3 от 2025 г., в сила от 10.01.2025 г.) Военнослужещите, обучаващи се в задочна форма за придобиване на образователно-квалификационна степен „бакалавър“ в професионално направление „Военно дело“, изпълняващи военна служба по чл. 134, ал. 2, т. 1 и ал. 3, т. 1 от Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България, имат право да прекъсват обучението си за срока на изпълнението на службата, като подадат рапорт до началника на университета.

Чл. 80б. (Нов – ДВ, бр. 3 от 2025 г., в сила от 10.01.2025 г.) (1) Курсантите, прекъснали обучението на основание чл. 80, ал. 1, т. 12 и ал. 2, подават рапорт до началника на университета за продължаване на обучението.

(2) Курсантите по ал. 1 продължават обучението си:

1. в следващия семестър (курс), ако са прекъснали обучението си за срок до 6 месеца, след успешно полагане на семестриалните изпити за семестъра, в който са прекъснали обучението си;

2. в курса (семестъра), в който са прекъснали обучението си, ако са прекъснали обучението си за срок, по-голям от 6 месеца.

Чл. 80в. (Нов – ДВ, бр. 3 от 2025 г., в сила от 10.01.2025 г.) (1) (Доп. – ДВ, бр. 109 от 2025 г., в сила от 16.12.2025 г.) Военнослужещите, прекъснали обучението на основание чл. 80, ал. 1, т. 12 и ал. 2 и чл. 80а, подават рапорт до началника на университета за продължаване на обучението.

(2) Военнослужещите по ал. 1 продължават обучението си:

1. в следващия семестър (курс), ако са прекъснали обучението си за срок до 6 месеца, след успешно полагане на семестриалните изпити за

семестъра, в който са прекъснали обучението си;

2. в курса (семестъра), в който са прекъснали обучението си, ако са прекъснали обучението си за срок, по-голям от 6 месеца.

Чл. 81. (1) Курсантите са длъжни:

1. да спазват договора за военна служба, настоящия правилник и другите актове, регламентиращи дейността на университета;

2. да носят униформено облекло и отличителни знаци в съответствие с утвърдените правила;

3. след провеждане на начална подготовка да положат военна клетва, което се удостоверява с подписване на клетвен лист;

4. в началото на обучението си да подадат декларация, че не членуват в политическа партия и декларация за липса на обстоятелства по чл. 188 от ЗОВСРБ, както и декларация в 7-дневен срок от възникване на обстоятелство по чл. 188, ал. 6 от ЗОВСРБ;

5. да не напускат района на университета освен в случаите, когато са във ваканция, в домашен отпуск, както и в други случаи, определени със заповед на началника на университета, министъра на отбраната или оправомощени от него длъжностни лица;

6. да допринасят със своята подготовка и поведение за опазването на доброто име и издигането на престижа на университета;

7. да присъстват редовно и да участват активно в задължителните форми на учебни занятия съгласно разписанието за занятия, учебните програми и учебния план;

8. да се подготвят задълбочено и да полагат в определените срокове изпити и да изпълняват другите си задължения по учебния план;

9. да спазват разпределение на времето;

10. да опазват материално-техническата база на университета;

11. да спазват академичната етика, нормите и правилата за поведение съгласно Етичния кодекс на военнослужещия;

12. да поддържат необходимата хигиена в сградите на университета, както и в прилежащите им райони;

13. да спазват условията и реда, определени от министъра на отбраната, при изразяване на публично отношение по въпроси, свързани с отбраната на Република България;

14. да развиват професионални и лидерски качества, необходими за бъдещата им дейност.

(2) Курсантите са длъжни да провеждат учебна практика и стаж във

въоръжените сили, като за времето на учебната практика или стаж са длъжни:

1. да изпълняват задачи, утвърдени в заданието за учебната практика или стаж;
2. да спазват войсковия ред и разпределението на времето на военното формирование или структурата от въоръжените сили, където се провежда учебната практика или стаж;
3. да се настаняват и хранят във военното формирование или структура по т. 2.

(3) (Изм. – ДВ, бр. 109 от 2025 г., в сила от 16.12.2025 г.) Военнослужещите, обучавани за придобиване на образователно-квалификационна степен „бакалавър“ в професионално направление „Военно дело“, са длъжни да спазват задълженията по ал. 1, т. 1, 2, 6 – 14 и ал. 2.

Чл. 82. (1) Курсантите и военносслужещите, обучавани за придобиване на образователно-квалификационна степен „бакалавър“ в професионално направление „Военно дело“, нямат право да употребяват наркотични и/или други упойващи вещества.

(2) Курсантите и военносслужещите, обучавани за придобиване на образователно-квалификационна степен „бакалавър“ в професионално направление „Военно дело“, нямат право да притежават и разпространяват наркотични и/или други упойващи вещества.

Чл. 83. (1) Курсантите нямат право да членуват в политически партии, движения или коалиции с политически цели и да предприемат действия по време на обучението си, с които да нарушават политическата си неутралност.

(2) Курсантите не могат да извършват пропагандна и агитационна дейност в полза или във вреда на политически партии, движения или коалиции с политически цели, на синдикални организации и на кандидати за изборни длъжности.

(3) Курсантите не могат да участват в събрания, митинги и манифестации на политически партии, движения или коалиции с политически цели, когато носят военна униформа.

Чл. 84. Курсантите не могат да извършват религиозна или атеистична пропаганда по време на обучението си.

Чл. 85. Във връзка с подготовката за изпълнение на военната служба като професия курсантите:

1. изучават уставите на въоръжените сили и други нормативни и административни актове в областта на отбраната;
2. се назначават за командири в курсантски подразделения и носят

наряд при условия и по ред, определени с уставите на въоръжените сили и с други актове на министъра на отбраната и заповеди на началника на университета.

Чл. 86. (1) Не се разрешава преместване на курсантите и военнослужещите, обучавани за придобиване на образователно-квалификационна степен „бакалавър“ в професионално направление „Военно дело“, от университета в друго висше училище.

(2) Преместване на курсантите и военнослужещите, обучавани за придобиване на образователно-квалификационна степен „бакалавър“ в професионално направление „Военно дело“, в друга специализация в университета се разрешава до началото на втората година от обучението.

(3) Преместването по ал. 2 се осъществява след заявено желание на курсантите при наличие на свободни места в исканата специализация.

(4) Преместването по ал. 2 се осъществява със заповед на началника на университета след решение на Академичния съвет.

Чл. 87. (1) При виновно неизпълнение на задълженията по чл. 81 – 85 на курсантите могат да се налагат следните наказания:

1. забележка;
2. мъмрене;
3. строго мъмрене;
4. предупреждение за понижаване на курсантското звание с една степен за срок от 6 месеца до една година;
5. понижаване на курсантското звание с една степен за срок от 6 месеца до една година;
6. предупреждение за отстраняване по дисциплинарен ред от университета;
7. отстраняване по дисциплинарен ред от университета.

(2) Наказанията по ал. 1, т. 1 – 3 се налагат от преките командири (началници).

(3) Наказанията по ал. 1, т. 4 – 7 се налагат от началника на университета или оправомощено от него длъжностно лице.

(4) Преките командири (началници) могат да налагат и дисциплинарните наказания, които са в правомощията на подчинените им длъжностни лица.

(5) Когато длъжностно лице по ал. 2 няма право да издава писмена заповед, то изготвя предложение за налагане на дисциплинарно наказание по команден ред.

(6) Когато се налагат наказания по ал. 1, т. 5 – 7, с писмена заповед на началника на университета се назначава комисия за извършване на служебна проверка за събиране на доказателства за извършеното нарушение.

(7) За дейността си комисията изготвя протокол, който съдържа:

1. данни, които конкретизират нарушителя;
2. описание на нарушението (деяние, действие или бездействие, време, място и начин на извършване);
3. вредни последици и причинна връзка с нарушението;
4. данни за вината на нарушителя за извършване на конкретното нарушение;
5. причини и условия, довели до извършване на нарушението;
6. предложение за вида на наказанието.

(8) Към протокола се прилагат всички събрани доказателства и писмени обяснения.

(9) В срок до 5 работни дни от получаване на протокола по ал. 7 началникът на университета или оправомощено от него лице провежда беседа с нарушителя, на която:

1. запознава курсанта със събраните доказателства, които дават основание за налагане на наказание;
2. изслушва курсанта или приема писмените му обяснения.

(10) В беседата по ал. 9 вземат участие председателят или членове на комисията за извършване на служебната проверка. За беседата се съставя протокол, който се подписва от участвалите лица.

(11) Отказът на нарушителя да даде писмени обяснения или да подпише протокола от беседата се удостоверява с подписите на двама военнослужещи.

(12) Писмените обяснения на курсанта се прилагат към протокола.

(13) Началникът на университета прави преценка на събраните доказателства и на обстоятелствата, при които е извършено нарушението, както и на направеното предложение за наказание.

(14) При определяне на наказанието се вземат предвид тежестта на нарушението, обстоятелствата, при които е извършено, и поведението на курсанта до извършване на нарушението.

(15) Началникът на университета издава мотивирана писмена заповед, с която налага наказание. Наказанието се налага не по-късно от два месеца от установяване на нарушението, но не по-късно от една година от извършването му.

(16) В заповедта по ал. 15 се посочват извършителят, мястото, времето и

обстоятелствата, при които е извършено нарушението, доказателствата, въз основа на които е установено нарушението, правното основание и наказанието, което се налага, срокът на наказанието, срокът и редът за обжалване на заповедта.

(17) Заверено копие от заповедта за наказание се връчва на курсанта срещу подпис и се отбелязва датата на връчване. Същата подлежи на изпълнение от деня на връчването ѝ.

(18) Наказанията по ал. 1, т. 1 – 3 се заличават след изтичане на 6 месеца от датата на налагане на наказанието.

(19) Наказанията по ал. 1, т. 4 и 5 се заличават с изтичането на срока на наказанието.

(20) Наказанието по ал. 1, т. 6 се заличава след изтичане на една година от датата на налагане на наказанието.

(21) С писмена заповед началникът на университета може да заличи предсрочно наложено наказание, когато са изтекли две трети от срока му, при показани високи резултати от курсанта при изпълнение на задълженията му и видимо изпълнение на положителната роля на наказанието.

(22) При виновно неизпълнение на задълженията по чл. 81, ал. 1, т. 1, 2, 6 – 14 и ал. 2 на военнослужещите, обучавани за придобиване на образователно-квалификационна степен „бакалавър“ в професионално направление „Военно дело“, могат да се налагат наказания по ал. 1, т. 1 – 3, 6 и 7 по реда на ал. 2 – 21.

Чл. 88. (1) На курсантите се налага наказание по чл. 87, ал. 1, т. 7 задължително при:

1. осъждане за умишлено престъпление от общ характер или лишаване от право да заема държавна длъжност или да упражнява професията или дейността;

2. при доказано от компетентните органи нарушаване на забраните по чл. 82, ал. 2, чл. 83 и 84;

3. предоставяне на неверни данни, въз основа на които са приети в университета, или при подправяне на документи;

4. системно неизпълнение на задълженията им по учебен план или на правилниците на университета;

5. управление на МПС след употреба на алкохол, наркотични и/или упойващи вещества.

(2) При отстраняване по дисциплинарен ред от университета курсантът не може да възстановява права и да бъде приеман повторно за обучение.

Чл. 89. (1) Извън случаите по чл. 88 курсантите се отстраняват от университета при:

1. отказ за издаване, при отнемане на разрешението за достъп до класифицирана информация или при отказ на курсанта да подаде документи за проучване при условията и по реда на Закона за защита на класифицираната информация;

2. отказ да подадат декларация, че не членуват в политическа партия, или декларация за липса на обстоятелства по чл. 188 от ЗОВСРБ, или отказ да положат военна клетва, освен когато това се дължи на независещи от тях причини;

3. неподаване на декларация при условията, по реда и в срока по чл. 188, ал. 6 от ЗОВСРБ;

4. придобиване на друго гражданство с изключение на случаите, посочени в ЗОВСРБ;

5. слаб успех.

(2) Отстраняването се извършва със заповед на началника на университета.

Чл. 90. Военнослужещите, обучавани за придобиване на образователно-квалификационна степен „бакалавър“ в професионално направление „Военно дело“, се отстраняват от университета в случаите по чл. 88, ал. 1, чл. 89, ал. 1, т. 5 и при прекратяване на договора за военна служба със заповед на министъра на отбраната по предложение на началника на университета.

Чл. 91. (1) При отстраняване от университета по чл. 88 и чл. 89, ал. 1, т. 1 – 4 договорът за военна служба с курсанта се прекратява от министъра на отбраната или оправомощено от него длъжностно лице.

(2) При отстраняване от университета по чл. 89, ал. 1, т. 5 договорът за военна служба се прекратява след изтичане на една година от отстраняването, в случай че курсантът не възстанови правата си на обучаем по чл. 93.

Чл. 92. (1) Договорът за военна служба с курсанта се прекратява от министъра на отбраната или оправомощено от него длъжностно лице по време на обучението при:

1. настъпила негодност за военна служба, установена от военномедицинските органи;

2. настъпила психологична непригодност за военна служба, установена от специализирани звена и органи по психологичното осигуряване;

3. напускане на университета по собствено желание.

(2) При прекратяване на договора за военна служба курсантът се отписва

от университета със заповед на началника на университета или се премества в специалност извън професионално направление „Военно дело“ като студент в редовна, задочна или дистанционна форма на обучение.

Чл. 92а. (Нов – ДВ, бр. 3 от 2025 г., в сила от 5.01.2024 г.) (1) Курсантите, напуснали по собствено желание, и тези, отстранени от университета на основание чл. 89, ал.1, т. 5 и невъзстановили права по реда на чл. 93, може да бъдат приети повторно в университета в срок до 2 години от отписването им.

(2) Лицата по ал. 1 следва да отговарят на изискванията, определени в наредбата по чл. 142, ал. 1 от Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България.

(3) Лицата по ал. 1 подават заявление до началника на университета и преминават медицинско освидетелстване на годността и оценяване на психологичната пригодност за обучение като курсанти.

(4) При повторно приемане на лицата по ал. 1 същите не полагат конкурсни изпити.

(5) Лицата по ал. 1 се записват за обучение като курсанти в курса (семестъра), в който са отписани със заповед на началника на университета, като с тях се сключва нов договор за военна служба.

Чл. 93. (1) (Изм. – ДВ, бр. 3 от 2025 г., в сила от 10.01.2025 г.) Курсантите, отстранени от университета на основание чл. 89, ал. 1, т. 5, в срок до една година от отстраняването им могат да подадат рапорт до началника на университета за възстановяването им като курсанти.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 3 от 2025 г., в сила от 10.01.2025 г.) Лицата по ал. 1 възстановяват права на курсанти и продължават обучение по съответната специализация в курса (семестъра), от който са били отстранени, след успешно полагане на невзетите изпити.

(3) (Нова – ДВ, бр. 3 от 2025 г., в сила от 10.01.2025 г.) В случай на невъзможност за продължаване на обучението в съответната специализация поради липса на обучаеми на курсантите по ал. 1 и по чл. 92а, ал. 5 се предлага обучение в друга специализация, като се определя явяването им на допълнителни изпити, ако това се изисква по учебен план.

Чл. 94. (1) При отстраняване от университета, както и при напускане на университета по собствено желание, курсантът възстановява разходите за издръжка и обучение за периода, в който е бил обучаван, при условията и по реда на Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България.

(2) Размерът на разходите за издръжка и обучение се изчислява по ред и условия, определени с акт на министъра на отбраната.

(3) Възстановяването на разходите по ал. 1 се извършва доброволно в едномесечен срок от отстраняването, а при отказ – по реда на Гражданския процесуален кодекс, въз основа на извлечение от счетоводните книги на университета или документ, установяващ размера на вземането, издаден по реда на акта на министъра на отбраната по ал. 2.

(4) (Изм. – ДВ, бр. 3 от 2025 г., в сила от 10.01.2025 г.) При отстраняване от университета по чл. 89, ал. 1, т. 5 действия по възстановяване на разходите за издръжка и обучение на курсанта за периода, в който е бил обучаван, се предприемат, в случай че същият не възстанови правата си на обучаем по чл. 93.

(5) (Нова – ДВ, бр. 3 от 2025 г., в сила от 10.01.2025 г.) Курсантите по чл. 92а, ал. 5 не заплащат разходите за издръжка и обучение по първоначалния договор за военна служба по чл. 142, ал. 2 от Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България.

(6) (Нова – ДВ, бр. 3 от 2025 г., в сила от 10.01.2025 г.) При повторно отстраняване от обучение на курсантите по ал. 5 същите възстановяват разходите за издръжка и обучение при условията и по реда, определени в Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България, за целия период на обучение, в който са били обучавани.

Глава пета

УЧЕБНА ДЕЙНОСТ

Раздел I

Общи положения

Чл. 95. Организацията и провеждането на учебния процес се осъществяват съгласно съответните правилници, системата за управление на качеството на обучение и системата за натрупване и трансфер на образователни кредити в университета.

Чл. 96. Учебният процес се провежда по учебна документация, регламентирана в ЗВО.

Чл. 97. (1) Учебният процес се организира в учебни години, учебни семестри, учебни седмици, учебни дни и академични часове със структура и продължителност в съответствие с правилника на университета, регламентиращ учебната дейност.

(2) Учебните занятия в университета се провеждат с класно отделение (група) или с няколко класни отделения (групи) в поток.

Чл. 98. Основните методи и форми за обучение в университета, както и провеждането на самостоятелната работа на обучаемите като съставна част на учебния процес, се регламентират с правилник, приет от Академичния съвет.

Чл. 99. Възпитанието на обучаемите в университета е неразделна и същностна част от образователния процес. Организацията и провеждането на възпитателната дейност се регламентират с вътрешни актове.

Чл. 100. (1) Вътрешният ред е система от установени правила и дейности, осигуряващи необходимите условия за настаняване и поддържане на жилищните помещения, разпределение на времето, взаимоотношения между командно-преподавателския състав и обучаемите и изпълнение на функционалните им задължения.

(2) Вътрешният ред и дисциплината в университета се уреждат с правила, утвърдени от началника на университета.

Раздел II

Организация и провеждане на учебния процес

Чл. 101. (1) Подготовката и провеждането на учебната година и учебните групи (класните отделения) се определят със заповед на началника на университета.

(2) Всяка учебна година има два семестъра.

(3) Учебното съдържание по всяка дисциплина се организира в относително обособени части (модули).

(4) Академичният час е с продължителност 45 минути.

Чл. 102. (1) Годишният график и разписанието за занятия определят разпределението на учебното време.

(2) Годишният график на учебния процес се прави за всяка учебна година за всички специалности, курсове и форми на обучение. Той отразява в календарен план периодите за провеждане на семестриални занятия, учебна практика, стаж, семестриални и държавни изпитни сесии, отпуски, ваканции и др.

(3) Годишният график се разработва от звеното, отговарящо за планиране на учебната дейност, приема се от Академичния съвет и се утвърждава от началника на университета.

(4) Разписанието за занятията определя последователността на изучаване на учебните дисциплини през семестъра. В него се указват учебните потоци и групи, учебните дисциплини, времето, мястото, видът на занятието и преподавателите.

(5) Разписанието за занятията се изготвя от звеното, отговарящо за планиране на учебната дейност, в съответствие с учебните планове и програми при спазване на всички организационни, методически и други специфични изисквания. Приемат се от факултетните съвети и се утвърждават от деканите за съответния факултет.

Чл. 103. Основни форми и методи за провеждане на занятия са: лекциите, семинарите, практическите занятия, лабораторните упражнения и др.

Чл. 104. Лекционните курсове по задължителните и избираемите учебни дисциплини се възлагат на хабилитирани преподаватели, а по изключение – на нехабилитирани преподаватели с решение на Академичния съвет при условията и по реда на действащото законодателство.

Раздел III

Учебна практика и стаж

Чл. 105. (1) В периода на своето обучение курсантите и студентите провеждат учебна практика и стаж съгласно учебния план.

(2) Общата организация и контролът на практиката и стажа се осъществяват съгласно отделен правилник на университета.

Чл. 106. (1) Командирите на военни формирования участват в организацията на стажа на курсантите и изготвят отзыв за работата им след приключването на стажа.

(2) Не се допуска възлагането на задачи на курсантите извън предвидените в плана за стажа.

Раздел IV

Проверка и оценка на знанията и уменията на обучаемите

Чл. 107. (1) Формите за контрол на знанията и уменията на курсантите, студентите и специализантите са определени в учебния план и програма.

(2) Оценката на знанията и уменията независимо от системата за проверка се приравняват към действащата в Република България шестобална система.

(3) Системата за проверка, оценка и отчитане на знанията и уменията на обучаемите се регламентира в съответния правилник на университета.

Чл. 108. (1) Университетът поддържа система за натрупване и трансфер на образователни кредити за оценка на придобитите по време на обучението знания и умения.

(2) Условията и редът за прилагане на системата за натрупване и

трансфер на образователни кредити и тяхното формиране, присъждане и разпределение се определят от съответния правилник, приет от Академичния съвет.

Раздел V

Държавни изпити и защита на дипломна работа

Чл. 109. (1) Обучението за придобиване на образователно-квалификационна степен „бакалавър“ или „магистър“ завършва с държавен изпит или със защита на дипломна работа в съответствие с учебния план на всяка специалност (специализация). Държавният изпит или защитата на дипломната работа се провежда от Държавна изпитна комисия.

(2) Държавната изпитна комисия се състои от председател, секретар и подкомисии по специалности и специализации, в състава на които се включват хабилитирани лица. За председател на Държавната изпитна комисия се назначава заместник-началникът на университета по учебната и научната част, а за секретар – началникът на отдела, отговорен за учебната дейност. По изключение в подкомисиите могат да се включват и нехабилитирани преподаватели с образователна и научна степен „доктор“. В състава на подкомисиите се включват и външни за университета лица, включително и представители на работодателите.

(3) Съставът на изпитните подкомисии се предлага от съветите на основните звена на председателя на Държавната изпитна комисия.

(4) Съставът на Държавната изпитна комисия се утвърждава от министъра на отбраната и се назначава със заповед на началника на университета за срок от една година.

(5) Процедурите за провеждане на държавен изпит и защита на дипломна работа се определят в съответния правилник на университета.

Раздел VI

Завършване курса на обучение

Чл. 110. (1) Диплома за завършена образователно-квалификационна степен в университета се присъжда след успешно изпълнение на всички задължения по учебния план независимо от календарния срок на обучение. На издаваните дипломи се полага печат с държавния герб.

(2) Европейско дипломно приложение се издава по искане на успешно завършилите.

(3) На завършилите успешно обучението по специализиран учебен план

се издава свидетелство за професионална квалификация.

Чл. 111. Връчването на дипломите и присвояването на първо офицерско звание на курсантите се провежда в тържествена обстановка.

Чл. 112. (1) Обучаемите, които не са издържали държавните изпити, и тези, които не са защитили дипломната си работа на редовната и на поправителната сесия, не получават диплома, а им се издава академична справка.

(2) Обучаемите, които не са издържали държавните изпити, в срок до три месеца се подготвят и се явяват на поправителна сесия.

Раздел VII

Методическа дейност

Чл. 113. Целта на методическата дейност в университета е осигуряване на високо качество и ефективност на обучението чрез усъвършенстване на организацията, формите и методите за провеждане на учебния процес.

Чл. 114. (1) Общото ръководство на методическата дейност в университета се осъществява от заместник-началника по учебната и научната част.

(2) Непосредственото ръководство на методическата дейност се осъществява от ръководителите на основни звена и началниците (ръководителите) на катедри и се осъществява в предметно-методическите звена.

Чл. 115. Основни форми на методическата дейност са:

1. методически конференции на университета и основните звена;
2. заседания на академичния, факултетните и катедрените съвети по методически въпроси;
3. провеждане на показни, открити, встъпителни и други методически занятия;
4. самостоятелно изучаване на новости в областта на методиката и технологиите на обучение.

Чл. 116. (1) Обемът и качеството на методическата дейност на членовете на академичния състав се оценява при атестирането им.

(2) Планирането, организацията, ръководството и отчитането на методическата дейност се уреждат в правилника на университета, регламентиращ учебната дейност.

Раздел VIII

Контрол и отчитане на резултатите от учебната дейност

Чл. 117. Контролът на учебната дейност има за цел да се осигури поддържане и управление качеството на учебния и възпитателния процес.

Чл. 118. (1) Контролът на учебната дейност се извършва от командването на университета, ръководствата на основните звена, както и от ръководителите на катедри при условия и по ред, определени в правилника на университета, регламентиращ учебната дейност.

(2) Контролът се планира по отделен график в месечните планове за дейността на университета, основните звена и катедрите.

Чл. 119. (1) Отчитането на учебната дейност се води в органа за управление на учебната дейност на университета, управлението на основните звена и катедрите.

(2) Резултатите от учебната дейност се отчитат в края на зимния семестър и учебната година, както следва:

1. за университета – от началника;
2. за основните звена и катедрите – от техните ръководители.

Глава шеста

НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКА, ИНОВАЦИОННА ДЕЙНОСТ И ПРИЛОЖНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ

Чл. 120. (1) В университета се извършват научни и приложни изследвания, експертна, проучвателна и научно-информационна дейност в областта на отбраната, сигурността, развитието на въоръжените сили и други области на науката.

(2) Провеждането на научноизследователска дейност е пряко задължение на целия академичен състав и се осъществява в съответствие с правилника на университета, регламентиращ научноизследователската дейност. Тя се организира и ръководи от заместник-началника на университета по учебната и научната част.

Чл. 121. (1) Научноизследователската и иновационната дейност се организират и провеждат във факултетите, институтите, департаментите, катедрите и други звена на университета. Същата се планира като раздел от годишния план на университета.

(2) В научноизследователската и иновационната дейност могат да участват: преподаватели, научноизследователски кадри, докторанти, курсанти,

студенти и административен персонал от всички звена на университета и външни специалисти.

(3) При необходимост университетът сформира работни колективи за участие в проекти и разработки с участието на специалисти от други образователни и научни организации.

(4) С лицата по ал. 2 и 3 се сключват граждански договори за управление и изпълнение на дейностите, а за военнослужещите – при спазване на ограниченията по ЗОВСРБ.

Чл. 122. Научни конференции и сесии се организират в съответствие с годишния план на университета и основните звена.

Глава седма

ИЗДАТЕЛСКА И ИНФОРМАЦИОННА ДЕЙНОСТ

Чл. 123. (1) Издателската дейност в университета осигурява издаване на учебна, научна, научнопопулярна и друга литература за нуждите на учебния процес, научните изследвания и управленската дейност в университета.

(2) Издателската дейност на университета се организира в съответствие със Закона за авторското право и сродните му права и другите нормативни актове, регламентиращи издаването на печатна продукция и продукция на електронни (магнитни, оптични и др.) носители.

Чл. 124. Издателската дейност на университета включва:

1. редактирането и издаването на сборник с научни трудове, годишник и други периодични издания на университета;
2. отпечатването на монографии, статии, студии и други авторски разработки;
3. отпечатването на разработени учебници, учебни и методически пособия.

Чл. 125. Условието и редът за осъществяване на издателска дейност, планиране, подготовка, тиражиране и издаване на учебна литература върху хартиен и електронни носители се уреждат в правилника на университета, регламентиращ издателската дейност.

Чл. 126. (1) Информационната дейност в университета осигурява необходимата информация за изпълнение на дейностите и издигане качеството на обучение.

(2) Информационната дейност се извършва от:

1. университетската и факултетните библиотеки;
2. университетски информационен център.

(3) Информационната дейност в университета се регламентира в правилника на университета, регламентиращ издателската дейност.

Чл. 127. За интегриране на обработката и обmena на информация в университета се създава, поддържа и развива университетска компютърна мрежа. Същата може да се свързва с други национални и глобални мрежи.

Чл. 128. За информационно осигуряване на управлението на университета и на системата за управление на качеството се създава цялостна университетска автоматизирана информационна система.

Чл. 129. Непосредственото ръководство на информационната дейност в университета се осъществява от началника на университета и началниците (ръководителите) на отделните звена.

Глава осма

МЕЖДУНАРОДНА ДЕЙНОСТ

Чл. 130. (1) Международната дейност в университета се провежда с цел изучаване и внедряване на добрия чуждестранен опит и повишаването на качеството и ефекта на образователната и научноизследователската дейност и престижа на университета чрез обмен на научни и образователни идеи, обучаеми, академичен състав и административен персонал в рамките на съвместни партньорски програми, институционални и международни проекти.

(2) Редът за обmena, финансирането и другите условия за сътрудничество се определят в двустранните (многостранните) договори и споразумения.

Чл. 131. (1) Ръководството и контролът на международната дейност в университета се осъществяват от началника на университета.

(2) Международната дейност се планира в годишните планове на университета и основните звена.

(3) Организирането на международното сътрудничество, сключването на договори, членуването в международни организации и други въпроси, свързани с международната дейност на университета, се осъществяват в съответствие с правилника на университета, регламентиращ международната дейност, и в съответствие с решенията по чл. 23, ал. 6, т. 23 и 24 от този правилник.

Глава девета

АКРЕДИТАЦИЯ

Чл. 132. (1) Националният военен университет „Васил Левски“ се акредитира като висше училище по смисъла на ЗВО.

(2) Оценяването и акредитацията имат за цел да стимулират

университета да развива своя потенциал, да повишава и поддържа качеството на предлаганото образование и научните изследвания.

Чл. 133. (1) Решението за искане за откриване на процедура за оценяване и акредитация се взема от Академичния съвет по предложение на началника на университета в съответствие със ЗВО.

(2) Исканията по ал. 1 и документите към тях се изготвят в съответствие с критериите, процедурите и свързаната с тях документация, приета от Акредитационния съвет на НАОА.

Чл. 134. Организацията на дейностите по акредитацията и редът за изготвянето на необходимите документи се определят със заповед на началника на университета.

Чл. 135. След приключване на всяка акредитационна процедура и получаване на решението на Акредитационния съвет на НАОА или на съответната постоянна комисия в университета, основните звена и катедрите се разработва план за предприемане на мерки и необходими действия за изпълнение на препоръките от НАОА.

Глава десета

ВЪТРЕШНА СИСТЕМА ЗА ОЦЕНЯВАНЕ И ПОДДЪРЖАНЕ КАЧЕСТВОТО НА ОБУЧЕНИЕ И НА АКАДЕМИЧНИЯ СЪСТАВ

Чл. 136. Вътрешната система за оценяване и поддържане качеството на обучение и на академичния състав, наричана по-нататък „Система за управление качеството“ (СУК), има за цел да контролира, поддържа и управлява качеството на образованието и научната дейност в университета в областите на висшето образование, професионалните направления и специалностите, по които се провежда обучение.

Чл. 137. Функциите на СУК включват всички дейности, които допринасят за осъществяването на образователната услуга и периодичната им проверка за установяване изпълнението на изискванията на съответните образователни стандарти.

Чл. 138. Структурата на СУК включва университетска комисия по качеството и отговорници по качеството в основните звена в университета.

Чл. 139. (1) Университетската комисия по качеството е колективен орган за управление на СУК, който се избира от Академичния съвет.

(2) Председател на университетската комисия по качеството и главен мениджър на СУК е заместник-началникът на университета по учебната и

научната част.

(3) В университетската комисия по качеството се включват представители от всички основни звена, както и от органа, отговарящ за учебната дейност на университета.

Чл. 140. Периодично най-малко веднъж в годината се провежда преглед на СУК и се взимат необходимите мерки за постигане и поддържане на образователните услуги.

Чл. 141. Отговорниците по качеството в основните звена се избират от факултетните съвети и отговарят за поддържане на документацията на СУК за съответното звено.

Глава единадесета

ФИЗИЧЕСКО ВЪЗПИТАНИЕ И СПОРТ

Чл. 142. (1) Физическото възпитание и спортът в университета са задължителни елементи от професионалната подготовка, възпитателния процес и двигателния режим на военнослужещите и обучаемите и по категории се реализират чрез:

1. учебни занятия (за курсантите и студентите);
2. специализирана психо-физическа подготовка (за курсантите);
3. спортно-масова работа;
4. спортни тренировки и участие в спортни състезания;
5. спорт в свободното време.

(2) Провеждането на физическото възпитание и спорта в университета се извършва съгласно изискванията на нормативните актове по физическа подготовка, възпитание и спорт в Република България, актовете на министъра на отбраната по ръководство на физическа подготовка и организиране на спортната дейност във въоръжените сили.

(3) Основна форма на обучение на курсантите са занятията по физическа подготовка, чиято цел е повишаване и поддържане на висока физическа дееспособност и формиране на психо- физическа готовност за действие в екстремални ситуации, както и придобиване на знания и умения за организиране, ръководство и провеждане на физическа подготовка в съответствие с изискванията на военната професия.

(4) Обучението на студентите се осъществява в задължителни занятия по физическо възпитание и спорт, чиято цел е развитие на общата им двигателна култура и формиране на психо-физическа готовност за действие в сложни ситуации.

(5) Физическата подготовка, възпитанието и спортът в университета се провеждат от командирите, преподавателите по физическа подготовка и спортните инструктори.

(6) Формирането на психо-физическа готовност за действие в екстремални ситуации на курсантите се осъществява и по време на практическите занятия по военните дисциплини огнева, тактическа, тактико-специална подготовка, оцеляване, полеви лагери и тактически учения.

(7) Проследяване нивото на психо-физическата готовност за адекватни действия в екстремални ситуации на курсантите и за действие в сложни ситуации на студентите се осъществява с участието на специалисти от специализираното звено за психологическо осигуряване.

Чл. 143. Спортната дейност в университета има за цел:

1. осигуряване правото и възможността на всеки да спортува;
2. изграждане на ценностна система чрез спорта;
3. формиране на здравословен начин на живот;
4. развитие на спорта от доброволни организации.

Глава дванадесета

ЛОГИСТИКА

Чл. 144. Мисията на логистиката в университета е всестраниното осигуряване на структурите за изпълнение на учебните планове, програми и ежедневната дейност.

Чл. 145. Логистичното осигуряване на университета се организира съгласно действащото законодателство, актовете на министъра на отбраната и заповедите на началника на университета.

Чл. 146. (1) Ръководството и контролът на логистичното осигуряване в университета се осъществяват от началника на университета.

(2) Изпълнението на логистичните дейности в университета се възлага на структури, отговарящи за логистичното осигуряване.

(3) Структурите, отговарящи за логистичното осигуряване, се ръководят от началници, непосредствено подчинени на заместник-началника по логистиката.

Чл. 147. (1) Инфраструктурата на университета включва предоставени за управление или ползване недвижими имоти.

(2) Недвижимите имоти по ал. 1 се управляват в съответствие с предназначението им за нуждите, за които са предоставени, с грижата на добър стопанин.

Чл. 148. (1) Експлоатацията на сградния фонд и видовете имущества се извършва в съответствие с изискванията на противопожарните норми.

(2) Основните и допълнителните противопожарни мероприятия се организират и провеждат със заповед на началника на университета съгласно действащата нормативна уредба.

(3) Личният състав от университета е длъжен да познава и спазва правилата за пожарна безопасност.

Чл. 149. Ръководството и координирането на мероприятията за противопожарната безопасност се осъществяват от постоянно действащи комисии и длъжностни лица, назначени със заповед на началника на университета.

Глава тринадесета

ФИНАНСОВО ОСИГУРЯВАНЕ

Чл. 150. (1) Планирането и разходването на финансовите средства в университета се извършват въз основа на програмния принцип за управление на ресурсите за отбрана, приет от Министерството на отбраната.

(2) Университетът участва в процеса на планиране, програмиране и бюджетиране чрез разработване на програмни меморандуми в дългосрочен и средносрочен период.

Чл. 151. (1) Университетът съставя, изпълнява, приключва и отчита бюджет.

(2) Бюджетът за съответната година се формира от:

1. трансфер от бюджета на Министерството на отбраната;
2. трансфер от други програми от програмната структура на бюджета на Министерството на отбраната за допълнително поставени задачи на университета;
3. финансова помощ от общините;
4. дарения, завещания, наследства, спонсорство;
5. собствени приходи/приходи съгласно чл. 90, ал. 3, т. 4 и 5 от ЗВО;
6. преходен остатък от предходната година съгласно действащото законодателство.

Чл. 152. Университетът разработва самостоятелна счетоводна политика, съобразена със счетоводната политика на Министерството на отбраната, която се приема от Академичния съвет и се утвърждава от началника на университета.

Чл. 153. Финансовото управление и контрол на разходите по бюджета на университета се осъществяват в съответствие със Закона за финансовото

управление и контрол в публичния сектор, както и изградената система за финансово управление и контрол, която се приема от Академичния съвет.

Чл. 154. Разпределението на бюджета и отчетите за изпълнението на бюджета на университета се приемат от Академичния съвет.

Глава четиринадесета

СИМВОЛИ, ПОЧЕТНИ ЗВАНИЯ, ПРАЗНИЦИ И РИТУАЛИ

Чл. 155. (1) Символи на университета са бойното знаме и знакът на университета.

(2) Формата на знамето на университета, редът за неговото връчване и използване се определят от министъра на отбраната.

(3) Знакът на университета се разработва съобразно историята и традициите на Българската армия и военното образование. Неговият статут се приема от Академичния съвет.

Чл. 156. (1) Почетните звания в университета са:

1. доктор хонорис кауза;
2. почетен професор.

(2) Почетните звания по ал. 1 се регламентират със статут, приет от Академичния съвет.

(3) На удостоените лица с почетни звания по ал. 1 се връчват специални знаци.

Чл. 157. Военнослужещите, цивилните служители и обучаемите от университета имат право да носят специални отличителни знаци, чийто статут се приема от Академичния съвет.

Чл. 158. (1) Всички успешно завършили обучението си в университета имат право да носят специален награден знак, чийто статут се приема от Академичния съвет.

(2) На завършилите обучението си с отличие се връчват грамоти, чийто статут се приема от Академичния съвет.

Чл. 159. С решения на Академичния съвет се приемат статуты за връчване и на други почетни отличия и награди.

Чл. 160. Празниците на университета са:

1. 26 ноември – официален институционален празник, обявен с решение на Народното събрание;
2. 18 юли – патронен празник;
3. други празници извън тези по т. 1 и 2.

Чл. 161. В университета се провеждат различни ритуали, свързани със:

1. тържествена военна клетва;
2. официално откриване на академичната година;
3. тържествен акт при завършване на обучението;
4. тържества по повод годишнини на видни личности и събития с национално и регионално значение;
5. постъпване на служба (работа) в университета, повишаване в звание или длъжност, награждаване, придобиване на научни степени и освобождаване от служба (работа) на военнослужещите и цивилните служители;
6. приемане, обучение и завършване на различните категории обучаеми;
7. други важни събития от историята и настоящето на университета.

Чл. 162. Ритуалите се организират и провеждат при условия и по ред, определени в Устава за войсковата служба на въоръжените сили на Република България и заповедите на началника на университета.

Чл. 163. Университетът поддържа военноисторическа сбирка, чиито статут и дейност се уреждат в съответния правилник.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. Правилникът се издава на основание чл. 95, ал. 1 от Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България.

§ 2. В срок от една година след влизането в сила на този правилник другите правилници на университета, приети на основание чл. 37 от Закона за висшето образование, се привеждат в съответствие с него.

§ 3. До приемане на правилниците по § 2 се прилагат действащите правилници, доколкото не противоречат на този правилник.

§ 4. С влизането в сила на този правилник не се прекъсва мандатът на изборните органи за управление на университета.

§ 5. Изпълнението на този правилник се възлага на началника на университета.

§ 6. Правилникът влиза в сила от 15.07.2020 г.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

към Правилника за изменение и допълнение на Правилника за устройството и дейността на Националния военен университет „Васил Левски“ (ДВ, бр. 3 от 2025 г., в сила от 10.01.2025 г.)

§ 10. В случай че до момента на повторното приемане за обучение на курсантите по чл. 92а, ал. 5 същите са заплатили разходи за издръжка и обучение, определени при условията и по реда на чл. 260а, ал. 1 от Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България, финансовите средства се възстановяват от университета.

§ 11. Правилникът влиза в сила от деня на обнародването му в „Държавен вестник“, с изключение на § 7, който влиза в сила от 5 януари 2024 г.